

Un număr vechiu 7 lei

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINĂ — JURISPRUDENȚĂ — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE — SOCIOLOGIE

Director: N. C. SCHINA

COMITETUL :

GR. CONDURATU, Consilier la Curtea de Apel, București

D. NEGULESCU
Profesor la Facultatea
de drept din BucureștiC. SIPSOM
Profesor la Facultatea
de Drept din BucureștiALEX. CERBAN
Dr. în Drept din Paris
Profesor UniversitarALFRED JUVARA
Dr. în Drept din Paris
AvocatIOSEF G. COHEN
AvocatTR. ALEXANDRESCU
Fost Prim-Președ. Trib.
Avocat

Secretar de Redacție: E. C. DECUSARA, Dr. în drept din Paris, Directorul Statisticii Judiciare

Membru corespondent pentru Paris: EDOUARD LEVY, Dr. în Drept, Avocat, Paris

ABONAMENTULUn an p. Bănci, Case Comerc. și Autorit. 400 lei
„ Magistrați și Avocați fără supl. 180 „
6 luni prețul cel de sus pe jumătateAPARE ODATA PE SAPTAMANA
sub direcțiunea unui comitet

Abonamentele se plătesc totdeauna înainte

Redacția și Administrația
București, Artei, 5 și Rahovei, 5
Lângă Palatul Justiției
— TELEFON 13/29 —**SUMAR**

— Magistratura, de d-l Dem. I. Dobrescu, Decanul Baroului Capitalei;

— Câteva observații asupra legii suspendării executării închisorii corecționale, de d-l judecător Victor Romescu;

— *Cronica judiciară*, (Schimbarea datei de executare la o vânzare. Conesințe. Cambii semnate de reprezentanții legali ai unei societăți. Plata lor chiar când au fost emise pentru angajamente incompatibile cu obiectul social și contra statutelor. Legea franceză asupra impozitelor din 25 Iunie 1920 cu privire la trăsurile automobile pentru persoanele ce exercită o profesie liberă. Idem, cu privire la chestiunea prescrierii dividendelor neincasate de acționari în timp de 5 ani), de d-l avocat I. Cohen;**JURISPRUDENȚA :**— Curtea de Casație s. II: *Mihail Sbârnea cu Ministerul Public*. (Nulitatea mandatului de arestare. Art. 119 Pr. penală), cu o *Notă* de d-l E. C. Decusară;— Trib. Fălcu: *Elena Emândi cu Lucia Gr. Vericeanu* (Interpretarea legilor. Despre rezerva ereditară. Cotitatea disponibilă în favoarea terților și în favoarea soțului. Art. 841 și 989 c. civil), cu o *Notă* de Al. B.;— Curtea de Apel Constanța: *Ministerul de Domenii cu Buride zisă Burtatai Meneau Memet* (Ancheta în futurum. Proces pendent. Admisibilitate. Art. 66 pr. civilă);— Curtea de apel Oradea Mare: *Ion Iovan cu Mihail Scengeri* (Vânzarea sau cumpărarea în cantități superioare trebuințelor casnice, constituie contravenția de speculă. Cauză ilicită. Nulitatea convenției. Inadmisibilitatea invocării ei spre a cere restituirea prețului avansat. Obligația cumpărătorului de a se interesa dacă vânzătorul este producător sau comerciant, ori speculant, ocazional. Legea 1X/916 asupra specelei din Transilvania).— Trib. Brăila s. II: *Const. Ivaneiu cu H. B. Sloimovici și alții* (Societate. Constituire. Condițiuni. Nerespectarea lor atrage nevaliditatea. Subînchiriere făcută de un asociat celui alt. Nulitatea ei. Art. 91, 94 și 98 c. com.; Art. 30 D.-Lege 1420/920), cu o *Notă* de d-l avocat Petre Vasilescu.**Rezumatele jurisprudenței Curților de apel și Casație**— *C. Apel Buc. I*: Dacă obligația prevăzută de leg. măs. excepțională ca patronul să plătească jumătate din salariu familiei lucrătorului mobilizat poate fi considerată ca un impozit și deci neconstituțională? cu *Notă*;— *Secția II*: Dacă cererea de suspendarea executării provizorie trebuie să fie introdusă de odată cu apelul asupra fondului? cu o *Notă*;— *Secția III*: Dacă președintele Bursei poate ordona portăreilor executarea unei decizii în data de Camera arbitrală. fără să mai fie nevoie de încuviințarea președintelui Trib.?— *Secția IV*: Dacă poate fi considerată ca efectiv făcută plata de chirie prin depunerea recipsei de consemnare în scrisoare recomandată adresată proprietarului?— *Jurisprudență străină*: Sindicate profesionale. Scop și obiect. Limite. Drepturile celor sindicalizați. Limitare. Acte ilicite. Ordin de grevă. Distribuție. Scop politic. Legea din 21 Martie 1884. Art. 3 și 9. Act ilicit. Responsabilitate. Art. 1382 (998 c. civ. rom), cu o *Notă*.— *Bibliografie*.**MAGISTRATURA**

Intr'o discuție mai veche cu câțiva ani, interlocutorul meu mă întreba dacă sunt de părere că Magistratura are lipsuri și eu îi răspundeam că, în această privință, toată lumea este de acord că Magistratura are nevoie de reforme și adânci și largi. Și pentru că interlocutorul meu îmi făcea cinstea să mă creadă om curajos, și mă întreba de ce nu iau o atitudine energică și hotărâtă, eu îi răspundeam: pentru că magistratura nu se dărâmă, ea se reformează.

Și este adevărat că, în cursul istoriei, în toate transformările mari sociale, Magistratura a fost transformată cu mijloace mai puțin violente decât celelalte instituțiuni. Chiar în revoluție, se întâmplă cu Magistratura ceea ce se întâmplă cu templele: pentru credințele noi, amândouă sunt transformate, dar nici o dată dărâmate.

Aceasta este mentalitatea tuturor celor care ne-am strâns împrejurul „Curierului Judiciar“, pentru că, magistrați și avocați, toți suntem convinși, că mai cu seamă astăzi, în aceste timpuri de bolșevism moral și politic, care bântue și sus și jos, numai Magistratura mai poate avea prestigiul necesar, care să impună respect atât bolșevismului revoluționar, cât și bolșevismului reacționar. Societatea noastră se găsește la o cotitură istorică, gravă și periculoasă, și soarta civilizației și a democrației noastre este în mâna Magistraturii, care are toată răspunderea acestor vremuri grozave. Omenirea și-a pierdut sufletul ei vechi, n'a câștigat încă sufletul cel nou, și societățile ca și indivizii care trăesc fără ideal, rămân conduși numai de teorii și aspirațiuni stomacaliste. Numai Magistratura ca corp specializat în idealismul omenesc, mai ține sus flacăra idealismului moral, după cum în descompunerea generală a corpului, nervii mor cei din urmă.

Cu această mentalitate a „Curierului Judiciar“

pot afirma sus și tare, că nu se găsește printre noi unul, care să creadă că trebuie să descrediteze Magistratura.

Însă în judecata Magistraturei noastre ca și în judecata valorii morale a oricărei instituțiuni în Stat, găsim trei feluri de mentalități cu trei criterii deosebite, deși toate pleacă dela același fond de adânc respect pentru Magistratură. Avem mai întâi mentalitatea *retrospectivilor*, care judecă lumea și instituțiunile ei, *numai* în comparație cu stările lor anterioare, și pentru că din această comparațiune, instituțiunile actuale ies mai bine decât cele anterioare, retrospectivii cad într'un adevărat optimism social, consideră instituția actuală ca ideală și merg până la o adevărată beatitudine socială, care consideră instituțiunea ca fiind la meilieur dans le meilleur des mondes possibles. Toți acești retrospectivi optimiști ajung la un adevărat imobilism social, pentru că ei consideră ca o profanare orice încercare de critică sau de reformă, și ca bolșevic pe oricine arată defectele Magistraturei.

În al doilea criteriu de judecată avem mentalitatea *antespectivilor*, care, în judecata oamenilor și instituțiunilor sociale, se uită *numai* înainte și judecă lucrurile omenesti numai după un criteriu moral ideal, care este o construcțiune abstractă a ideatiunii noastre. Această mentalitate găsește totdeauna o deosebire prea mare între ceea ce este și între ceea ce ar trebui să fie o instituție socială și din cauza acestui mare contrast ei ajung la un adevărat jacobinism moral, care, atunci când găsește că realitatea nu se potrivește cu idealul lui, poate să dea foc lumii întregi, pentru ca să realizeze de îndată acest ideal.

Însă adevăratul mod de judecată științifică asupra oricărei instituțiuni, pleacă dela criteriul *dinamic*, care judecă lumea și instituțiunile omenesti în mersul lor continuu, supus legilor determinismului universal. Concluzia logică a dinamismului social este *relativismul* înțelept, care judecă și apreciază orice instituțiune în raport cu cauzele care au produs-o și care trebuiau s'o producă în mod fatal în forma ei actuală. Înțelepciunea relativismului universal împacă setea de ideal a omului de bine, cu posibilitatea reală de a realiza acest ideal și în judecata lucrurilor omenesti păstrează echilibrul sufletesc al idealismului relativist, care atunci când și-a explicat cauza defectelor și calităților oamenilor și instituțiunilor, duce lupta cu îndârjire dar fără revoltă, pentru că „l'amour et la haine échappent à qui raisonne“.

Tot astfel este și cu judecata noastră asupra Magistraturei. Numai privind trecutul Magistraturei noastre și gândindu-ne la idealul pe care ea trebuie să-l îndeplinească în viitor, putem face o judecată dreaptă asupra judecătorilor de astăzi,

pentru că numai atunci ne convingem că dacă Magistratura noastră are defectele ei, care sânt și defectele țării, și dacă nu avem cea mai bună Magistratură, *avem totuși o Magistratură cu mult mai bună decât aceea pe care o merităm*. Putem chiar să mai adaogăm, că nici una din instituțiunile țării românești, nu se poate compara cu judecătorii noștri. Și vom ajunge la respectul Magistraturei noastre, cu atât mai mult, cu cât nu trebuie să pierdem din vedere, că pe tot timpul Domnitorilor noștri despoți și arbitrari, Magistratura era umilită și batjocorită; să nu uităm că miniștrii Domnitorului Cuza scriau magistraților în adrese oficiale să nu'i mai prindă că iau mită; să nu uităm martirul magistraturei sub oblăduirea burgheziei noastre, arbitrară, coruptă și rapace, care a terorizat Magistratura, pusă sub ordinul celei din urmă nulități sociale, ajunsă om politic și de care depindea și numirea și înaintarea judecătorului; să nu uităm că în vremurile noastre de viață grea pentru cei care muncesc și de lux obraznic și provocător pentru toți speculanții și jefuitorii visteriei țării, Magistratura este lăsată într'o mizerie neagră și descurajatoare; să nu uităm că în epilepsia banului și arivismului general, care a rupt astăzi toate zăgazurile morale, trebuie să fi un adevărat semizeu, ca să poți rezista tentațiunii mediului pestilențial în care trăim; să nu uităm că Magistratura este lăsată încă prizoniera tuturilor piraților politici, de care depinde soarta justiției române..

Și când ne gândim la soarta vitregă a Magistraturei noastre în trecut ca și în prezent, trebuie să ne minunăm de toată forța morală și de tot eroismul profesional al magistratului, care reușește să scape de sugestia corupției generale, care reușește să și păstreze mândria profesiunii lui în mijlocul mizeriei umilitoare și degradante, care reușește să și păstreze independența în fața ministrului împărțitor de favoruri și înaintări. Pentru mine unul, forța morală a Magistraturei noastre este o minune morală, și mărturisesc cu cuget curat că este înălțător să vezi magistrați, care au rămas cu mândria și eroismul lor profesional, atunci când ei trăesc în mizerie și atunci când știu că, la sfârșitul carierei lor, judecătorul trece la o și mai neagră mizerie, când știu că dela un *salariu de meserie*, trec la o *pensie de agonie*, care nu-i lasă nici să trăiască și nici să moară. Cunosc un magistrat retras de la Casație cu o *pensie de agonie*, care s'a adresat unei gazete cu rugăciunea să-i încredințeze un loc de... *co-rector*; cunosc un magistrat distins, eșit pensionar dela Curtea de Casație care trăește într'o așa de adâncă mizerie, încât a declarat că, într'o bună zi, va fi forțat să și pună toate decorațiunile la gât și să se instaleze vâxuitor de ghetă, la un colț de stradă; cunosc un ma-

gistrat pensionar al Curței de Casație, reputat scriitor juridic, nevoit să-și caute loc la o mânăstire din Moldova, pentru ca să-și termine acolo, zilele de mizerie și de suferințe; cunosc cazul unui magistrat mort în București, care a fost îngropat *cu telerul* din mila magistraților și avocaților, emoționați de o așa bătae de joc de Magistratura țării; cunosc cazul unui magistrat de la Curtea de Apel, care la moarte lăsa copii de toate vârstele, rămași orfani și de mamă și de tată, rămași cu două sute de lei drept orice avere, și rămași să trăească din mila tuturilor.

Cunosc toată mizeria neagră în care trăește această Magistratură, în care trebuie să ne punem toată speranța vremurilor noastre turburi! Mă revoltă până la exasperare toată șleahta de politicieni ignobili, careucid Magistratura țării și care nu-și dau seama de *suprafuncțiunea* socială pe care o îndeplinește astăzi această Magistratură și care nu văd că după încă un an de privațiuni, de tentațiuni și de vexațiuni criminale, vom pierde complect și singura legătură socială care ne mai ține în aceste timpuri, în care revoluția umblă pe stradă.

Primul Președinte al Curței de Casație, într'un discurs de deschidere a anului judecătoresc, care prin convingerea lui democratică, prin îndrăsneala adevărului, prin seriozitatea somațiunilor adresate guvernanților, va rămâne pergamentul de noblețe al Magistraturei noastre contemporane, a dat alarma supremă și a arătat pericolul grozav care amenință Magistratura și cu ea țara. Credeam că se va cutremura catapeteasma până la temelii, credeam că pirații noștri bugetari se vor rușina și se vor milostivi să treacă și Magistraturei ceva din fărâmațurile visteriei golite. Dar m'am înșelat: *în țara cleptocrației, magistrații sunt niște bătăături supărătoare.*

S'a mai întâmplat un eveniment juridic tot atât de important: a fost Congresul magistraților din Oltenia, care în actele care l'au precedat și în cele care l'au urmat, a dat probă de o înaltă și nouă concepțiune despre Magistratura modernă și care a pus degetul pe rană cu curajul apostolilor, dar care a trecut tot atât de neobservat ca și un fapt divers, care ar fi privit cel mult pe oamenii din planeta Marte. Pentru că în Gomorra Orientului, numai o singură reformă ar mai putea face să se mai vorbească și de Magistratură: să se treacă la tribunale distribuirea permiselor, acordarea navetelor și efectuarea ștampilărilor.

Și cu toate acestea trebuie să scăpăm Magistratura și cred că primul pas nu-l poate face decât Baroul, pentru că ceilalți interesați la umilința Magistraturei nu vor și pentru că Magistratura nu poate. Oscar Wilde spunea, că orice mizerie trebuie să fie suportată cu mândrie și în purpură regală: și Magistratura noastră este con-

damnată să sufere martirul ei, cu demnitate și în purpură regală. Numai noi avocații putem să dăm alarma și să luăm măsuri practice, pentru că noi avem și interes să păstrăm o Magistratură aleasă și respectată, și pentru că noi înțelegem și interesul țării care pierde magistratura și cu ea pierde orice speranță de îndreptare. Deja s'au vădit semne triste că Magistratura este atinsă. Nu trebuie să lăsăm să mai continue această încercare neumană, în care judecătorul este pus să aleagă între viață și datorie.

Trebuie cu orice sacrificiu, să asigurăm Magistraturei o viață potrivită cu înalta ei misiune.

Avocați din toate unghiurile țării, uniți-vă, ca să apăram Magistratura.

DEM. I. DOBRESCU

Decanul Baroului Capitalei

CÂTEVA OBSERVAȚII

ASUPRA LEGII

Suspendării executării închisoarei corecționale

Dela trecerea direcției închisorilor pe lângă Ministerul de Justiție, nu s'au adus închisorilor nici o ameliorare, și condamnații au fost și sunt la fel tratați ca și în epoca când această direcție depindea de Ministerul de Interne.

Penitenciarele sunt în primul rând instituțiuni de corecțiune, unde individul care a greșit contra ordinei sociale își execută pedeapsa la care a fost condamnat de instanța competentă, suprimându-i-se pentru un timp determinat dreptul de libertate individuală.

Dar pedeapsa care se aplică infractorului și care se execută în penitenciare, nu are numai scopul de a pedepsi pe infractor pentru fapta nepermisă ce a săvârșit; societatea mai are interesul ca pedeapsa care s'a aplicat să corijeze și să îndrepte pe calea cea bună pe infractor.

Prin urmare penitenciarele au un îndoit rol: 1. Sunt instituțiuni de execuțiune, represivne, intimidare etc., un rol aspru de corecțiune; al 2-lea rol mult mai înalt, de a educa pe individul care a greșit pentru a nu mai face fapte nepermise și a deveni un membru necesar și bun societății.

Prin modul cum sunt organizate și administrate penitenciarele noastre, ele sunt în adevăr niște instituțiuni de corecțiune. Indivizii condamnați sunt închiși și își execută de fapt pedeapsa la care au fost condamnați în condițiuni detestabile, lucru recunoscut de toată lumea; li se aplică un tratament barbar, în condițiuni de igienă și hrană mizerabile; cu toate acestea primul punct arătat mai sus se îndeplinește: *pedeapsa se execută!*

În ceea ce privește al 2-lea punct vorbit mai sus, penitenciarele noastre, în loc ca să fie niște instituțiuni de educație socială, în care individul închis să se moralizeze și să se îndrepte pe calea cea bună, din contră, penitenciarele sunt în realitate niște localuri de corupție socială, unde individul novice care a greșit, poate din cauze independente de voința sa, devine după eliberare din penitenciare un element vătămător societății, un perfecționat și groaznic infractor.

În interesul societății ar trebui ca modul de or-

ganizare și conducere a penitenciarelor să se modifice și să se desvolte principiul enunțat mai sus, ca timpul cât infractorul a fost sub directa administrație și supraveghere a reprezentanților societății, să fie *instruit și moralizat* în așa fel ca să devie un element bun și util societății.

Mijloacele de îndreptare sunt multiple, dar în primul rând acest lucru depinde de personalul de conducere al penitenciarelor, care trebuie să fie el însuși pătruns de misiunea sa, să fie instruit în sensul de a educa și moraliza pe fiecare individ ce are sub supraveghere.

Personalul care are actualmente supravegherea este cu totul lipsit de aceste calități și cunoștințe, și cu acest personal nu putem să sperăm că se va putea aduce vre-o ameliorare.

Ministerul Justiției voind a aduce o îndreptare acestei stări de lucruri a făcut să se voteze o lege a suspendării executării pedepsei închisoarei corecționale, în care legiuitorul, prin căi indirecte, voește să aducă o ameliorare a stărei detestabile cum se execută închisoarea corecțională, punând în libertate provizorie pe individul greșit, cu obligația însă de a munci, pentru ca astfel să se îndrepte singur pe calea cea bună.

Prin această lege se încuviințează liberarea provizorie pentru fiecare infractor cu purtări bune în penitenciar, dacă a executat $\frac{1}{5}$ din pedeapsă. În acest mod se intenționează să se descongestioneze închisorile și să se lase în libertate condamnații la închisoare corecțională, pentru a nu fi în contact unul cu altul, și a nu se corupe reciproc. În această stare de libertate provizorie și fiind puși sub supraveghere, fiecare din acești indivizi se învață să trăiască cinstit câștigându-și existența prin muncă.

Prin urmare prin această lege se tinde la moralizarea infractorului deținut.

Dacă în adevăr intențiunile pe care le urmărește și au determinat votarea acestei legi sunt laudabile, legea însă, așa cum este redactată și se aplică, are o mulțime de lacune care ar trebui îndreptate.

Așa, găsesc greșită dispozițiunea art. 3 din lege care cere ca patronul care angajează pe un infractor deținut, să depună jumătate din salariul cuvenit infractorului contractant pe timpul angajat, la direcția penitenciarului. Din cele constatate până astăzi nu s'a găsit nici un patron care să angajeze pe infractori depunând sumele cerute de lege. Actualmente infractorul, sau familia sa, găsește un patron pentru care plătesc suma cuvenită la penitenciar. Prin urmare cei care dispun, se bucură de dispozițiunile legii, iar cei săraci și care nu au familie care să alerge și să plătească pentru ei, nu pot să se folosească de favoarea acestei legi, spre a fi puși în libertate. Ori interesul este tocmai ca cei săraci să fie îndrumați spre muncă cinstită, ca atunci când vor fi puși în libertate să poată să-și câștige existența singuri și să nu mai fie obligați să săvârșescă noi delicturi pentru a putea trăi.

După cum am scris mai sus, rolul penitenciarelor nu se mărginește numai ca să dețină pe infractori pentru a-și face pedeapsa; mai au și un rol moral de a educa și îndrepta pe calea binelui pe infractori. Ar trebui să existe societăți care să aibă grijă de cei care se liberează din închisoare, să-i plaseze, iar nu ca acum când sunt aruncați pe drumuri, fără a se mai interesa cineva de ei, expunând societatea să fie din nou victima lor.

Căci dacă acești infractori săvârșesc din nou

crime și delicturi, vina de multe ori este și a societății care i-a avut sub supravegherea ei, și nu le-a dat educația necesară spre a deveni oameni buni, iar după liberare nu i-a plasat pentru a-și putea câștiga cu cinste existența.

Legea suspendării executării pedepsei lăsând facultatea liberării la contractul intervenit între patron și deținut, patronul în totdeauna va precupeți această favoare ce o face deținutului și va căuta să speculeze munca acestuia. Din mica cercetare discretă ce am făcut, am constatat: 1. Că deținuții eliberați au depus ei singuri sumele cuvenite la penitenciar pentru patron; 2. Patronul plătește deținuților eliberați jumătate din prețul ce ar trebui să plătească, dacă obiectul nu ar fi confecționat de aceștia. Patronul fiind sigur că trebuie să i se lucreze cu prețul hotărât, contrariu liberatului se expune să fie denunțat că nu voește să lucreze și eliberarea provizorie să dispară, — în mod indirect din cauza acestui articol din lege, patronii precupețesc și profită de libertatea ce se dă deținuților.

Părerea mea ar fi ca patronul să nu mai aibă nici un amestec în eliberarea deținuților și să se desființeze cauziunea iar pentru înlăturarea acestor rele, ar fi suficient să se permită deținuților să se transporte liberi, cu puțină supraveghere, în oraș mai multe zile spre a-și căuta de lucru, iar după ce au găsit, să aducă acest fapt la cunoștința procurorului, care îi va pune în libertate sub supravegherea poliției pentru ca să muncească, liberații având obligațiunea ca atunci când își schimbă patronul să aducă acest fapt din nou la cunoștința procurorului. Numai în acest mod deținuții liberați vor scăpa de obligațiunea de a-și căuta capital spre a fi eliberați, cum și de specula patronilor în privința salariului, și vor putea munci în așa fel ca să le folosească lor spre a se îndrepta, căci atâta timp cât un deținut va trebui să-și cumpere el însuși libertatea și munca lui nu va fi plătită cu adevăratul ei cost, nu-i vom face educația necesară spre a deveni un om cinstit.

Citind legea pentru suspendarea executării pedepsei de închisoare corecțională, în primul moment crezi că legiuitorul pare a se apropia de sistemul zis irlandez sau progresiv, organizat de Crofton, fost director general al închisorilor din Irlanda.

În acest sistem condamnatul este ținut: 1. în celulă un timp oarecare; 2. Apoi trece în atelierele comune unde lucrează în contul administrației; 3. După aceea e trecut într-o colonie agricolă unde e semi liber, și poate fi autorizat să lucreze pe cont propriu la particulari; 4. Dacă continuă să se poarte bine e liberat complet, dar provizoriu și revocabil, sub supravegherea poliției, și, al 5-lea, dacă continuă se se poarte bine este liberat definitiv.

În Anglia acest sistem este actualmente în vigoare, suprimându-se însă faza a treia, așa că se ajunge mai ușor la liberarea condiționată.

Prin legea care s'a votat la noi nu se stabilește gradațiile din sistemul englezesc, liberarea provizorie se face de odată și urmează așa până la terminarea contractului de muncă.

Un ordin al Ministerului de Justiție arată că această punere în libertate provizorie nu se socotește în termenul de executare al pedepsei, însă deschide dreptul pentru cel liberat provizoriu și care s'a purtat bine în acest interval, de-a fi propus pentru grațiere, propunere care nu se face decât după ce condamnatul liberat s'a reîntors la peni-

penitenciar. Așa că, în sistemul nostru, având în vedere că grațierile se fac cu mari întârzieri, condamnatul care a căutat să fie pus în libertate provizorie, riscă să își prelungească starea precară în care se găsește, mărindu-i-se indirect termenul pedepsei, mai ales cei condamnați la un interval de timp mai scurt; vor profita însă aceia care au săvârșit fapte mai grave și au de executat închisoare mai multă, în acest interval poate vor fi grațiați, deci li s'a făcut o favoare, ceace nu este drept.

Pe urmă obligațiunea pentru liberat de a se întoarce la penitenciar, este de asemenea o măsură contrarie tuturor principiilor de educație și moralizare a condamnaților, căci se distruge complet fructul ce s'a obținut prin punerea în libertate provizorie a condamnaților, spre a munci și îndrepta spre o viață onorabilă. Reîntorcându-se la penitenciar, iarăși va trăi în promiscuitate cu veteranii crimei și își va readuce aminte și învâța noi metode pentru a săvârși delictive.

Legea fiind în prima ei aplicare, cred că Ministerul Justiției va reveni asupra acestei dispozițiuni. Căci dacă s'ar putea critica sistemul nostru de liberare provizorie, pe motivul că micșorează efectul hotărârilor condamnatoare, și totuși s'a sacrificat acest principiu în interesul societății, numai pentru a se încerca o moralizare și îndreptare a deținuților, nu era de loc nimerit ca aceștia să fie din nou introduși în focarul de corupere al penitenciarelor. Aceasta însemnează a distruge în câteva săptămâni (presupunând că grațierea ar sosi iute) ceea ce s'a câștigat cu greutate în câteva luni, și deci liberarea provizorie numai are nici un rost.

Prin art. 6 se prevede închisoarea un timp îndoit cât a fost liber pentru infractorul care din culpa lui a părăsit serviciul sau care nu s'a reîntors la penitenciar în ziua fixată de directorul penitenciarului.

Această dispozițiune este bună și este un stimulent ca infractorii să fie muncitori cel puțin în timpul cât sunt puși în libertate provizorie și să se prezinte benevol, fără a mai fi urmăriți, la ziua indicată la penitenciar, contrariu nici unul n'ar mai fi revenit.

Cu toate acestea legea nu prevede nici o sanc-

țiune dacă în timpul când infractorul a fost liberat provizoriu a săvârșit un nou delict.

Desigur că are să i se aplice pedeapsa pentru delictul săvârșit, dar cred că era bine dacă se prevedea că dacă în acest interval va face un nou delict sau crimă, va suferi pe lângă noua pedeapsă și închisoare corecțională un timp îndoit cât a fost liber, aceasta ca garanție că în timpul cât va fi în libertate provizorie se va feri să facă noi infracțiuni.

La francezi prin legea Bérenger se aprobă ca un delicuent condamnat la închisoare corecțională să nu facă pedeapsa dacă se obligă ca în termen de cinci ani să nu mai săvârșească un nou delict, iar în caz de va săvârși în acest interval un nou delict va face ambele pedepse.

Dacă la noi sistemul francez s'ar părea prea îngăduitor, căci ar permite fiecărui individ să săvârșească un delict fără a suferi pedeapsă, s'ar putea admite sistemul combinat între sistemul englez și cel francez, adică: 1. Să se facă o parte din pedeapsă 2. să se pue în libertate provizorie pentru a munci sub supravegherea poliției, până la liberarea definitivă, și al 3-lea să fie obligat cel liberat provizoriu, să nu mai săvârșească nici un delict în timpul liberării provizorii, cum și 5 ani dela expirarea primei pedepse, iar în caz că va săvârși un delict în acest interval de timp, să fie obligat să facă pe lângă pedeapsa nouă și timpul îndoit sau întreit cât a fost în libertate provizorie.

În sistemul ce-l propun, liberarea provizorie este legată de obligațiunea deținutului liberat de a fi om cinstit tot timpul cât a fost pus în libertate provizorie, cum și un timp de 5 ani după acest termen, toate aceste dispozițiuni ar fi educative și ar îndemna pe infractori să devie oameni cinști, ceace ar fi în interesul societății.

Așa cum se aplică la noi actualmente legea pentru suspendarea executării închisoarei corecționale, prin punerea în libertate provizorie pe timp oarecare, după expirarea căruia cei liberați sunt iarăși închiși în penitenciare, legea pierde din valoarea ei educativă și moralizatoare, astfel că aplicația ei practică va fi de puțin folos părților interesate, și este amenințată să cadă în desuetudine.

VICTOR ROMESCU

Târgu Cărcinov-Muşcel

Judecător

CRONICA JUDICIARA

de I. COHEN

Schimbarea datei de executare la o vânzare, nu constituie no-vațiune, nefiind unul din caracterele ei esențiale. — Urcarea prețurilor exagerate a mărfurilor din cauza războiului, neîntrând în previziunile părților în momentul contractării, atrage rezilierea contractului, dar nu împiedică condamnarea la daune interese în favoarea cumpărătorului, limitându-se aceste daune la prejudiciul pe care părțile l'au putut prevedea.

În Franța, cu toată legea din 21 Ianuarie 1918, care permite rezilierea unor contracte încheiate înainte de războiu, jurisprudența în ultimul timp a temperat consecințele trase din teoria previziunii aplicată la contractele neexecutate.

Variațiunea jurisprudențială până către sfârșitul anului 1920, a creat un sistem transacțional, care s'a fixat aproape constant, tinzând a evita o îmbogățire prea mare pentru una din părți sau o pagubă exagerată pentru cealaltă.

Executarea contractelor aducând un prejudiciu ce ar întrece cu mult previziunea părților va atrage rezilierea, însă se va acorda părții în contra căreia se admite daunele interese pe care le încearcă prin faptul rezilierii, dar numai în limitele prejudiciului, care a putut fi prevăzut de părți în momentul contractării.

Tribunalul Comercial de Sena la 8 Octombrie 1920, a avut de judecat următoarea speță:

Lowenstein & Mayer au cumpărat la 22 Iulie 1914 dela Societatea Electro-metalurgică din Dives o cantitate de 120 tone aramă livrabilă la Havre, parte în August și parte în Septembrie 1914.

Intervenind războiul, părțile convin la 29 Martie 1915 ca să prelungească livrarea până la sfârșitul ostilităților.

În urma legii din 21 Ianuarie 1918, Societatea din Dives a cerut rezilierea contractului fără daune; iar

Lowenstein și Mayer pe cale reconvențională a formulat cererea de a li se livra marfa cu daune cominatorii și 100.000 fr. daune interese.

Motivul invocat de cumpărătorii Lowenstein și Mayer era, că întru cât în cursul războiului a intervenit convenția din 29 Martie 1915 prin care prelungeau termenul de livrare de comun acord, nu mai este vorba de un contract dinainte de războiu, el fiind novat.

Tribunalul respinge cererea, considerând că: „nici o novațiune nu a fost adusă prin convențiunea din 29 Martie 1915, pentru că această convențiune a fixat numai un termen nou de livrare, fără a schimba vre unul din caracterele esențiale ale vânzării, referitoare la cantitatea de livrat și la prețul convenit“.

În acelaș timp, acordă 25.000 franci daune interese, întru cât Tribunalul din actele prezentate își făcuse convingerea că la o epocă oare care în timpul războiului, vânzătorii și-ar fi putut procura arama vândută, plătind un preț care nu ar fi cauzat în detrimentul vânzătorului o pagubă atât de importantă ca aceea la care s'ar expune executând astăzi contractul.

Incontestabil, că acest temperament aplicat teoriei previziunii, e una din creațiunile jurisprudențiale equitabile, față cu situațiile ambelor părți contractante provocate din cauza războiului.

La noi, unde până azi nu s'a găsit cu cale a se reproduce legea din 21 Ianuarie 1918, jurisprudența tinde către aceleași principii, întemeindu-se pe dispozițiunile art. 1156 c. civil care lipsește la francezii.

Desigur că o aplicare prea largă a regulii din dreptul canonic: „rebus sic stantibus“ combinată cu art. 1156 cod. civil, înlocuește în parte Legea din 21 Ianuarie 1918, dar ea era necesară și ar fi fost ușor ca legiuitorii noștri s'o fi reprodus la timp. 1. (Sent. pub. Gazette du Palais No. 127/921).

* * *

O Societate nu poate să se sustragă dela plata cambiilor subscribe în numele ei de reprezentanții săi legali, pentru faptul că aceștia au abuzat de semnătura socială, contractând angajamente incompatibile cu obiectul social și contra statutelor ei. (Journal des Société Nr. 11 Noembre 1921).

În urma războiului, în toate țările cari trebuiau să se refacă, s'au născut numeroase Societăți, cari pe de o parte sub formă anonimă găseau posibilitate să strângă capitalurile necesare, pe de altă parte să grupeze specialiști, înlocuind marele public.

Organizarea existentă a societăților, rămase încadrate în principiile codului civil și comercial, nu mai corespunde împrejurărilor.

În Franța de mult s'a propus și s'a realizat în parte, forma mai ușoară a societăților, anonime-colective, după școala germană, existente în Alsacia-Lorena; iar pentru creditul public și garanția acționarilor măsurile de control au găsit apărători fervenți în reprezentanții acțiunii publice.

La noi, multe dispoziții căzute în desuetitudine, au renăscut și grație intervenției serioase a procurorului Trib. comercial de Ilfov jurisprudența noi, au dat interpretări adecvate intereselor actuale.

Crahul unei Bănci importante va pune în discuțiune multe probleme, ce vor trebui reglementate.

Cazul judecat de Tribunalul de Sena, are multă asemănare cu una din cestiunile de drept, ce pare a se ridica și la noi.

Depășirea mandatului dat consiliului de administrație sau asociaților, prin încheiere de convențiuni incompatibile cu obiectul social și contrarii statutelor, atrage răspunderea legală a societății?

Societatea Charles de la Motte & Comp., nu recunoștea cambiile cari au fost subscribe de la Motte cu semnătura socială, pentru motivul că ele ar fi avut drept cauză o indemnitate acordată pentru rezilierea unui contract relativ la nelivrarea unei cantități de lemne de Louides, pe când obiectul Societății se limitase prin statute numai la exploatarea unei păduri, situată la Sommeceaise.

Tribunalul respinge cererea motivând:

«Cu toate că s'ar putea admite, cum susține Societatea, că această reziliere nu poate să intre în cadrul nevoilor și afacerilor Societății prevăzute prin statute, totuși va fi o nedreptate profundă de a se permite Societății, care cu consimțământul tuturilor membrilor ei, s'a arătat publicului ca comerciantă de lemne în general, să profite de un contract sau să invoace nullitatea lui, după cum operațiunea a răușit bine sau rău pentru ea».

Creditul unei societăți exige, ca ea să fie obligată în principiu prin angajamentele luate în numele ei. Dacă însă ea s'ar putea sustrage sub pretextul că nu o privește, terții vor fi înșelați și vor refuza de a mai trata cu ea. O presumpție de obligație rezultă deci în sarcina societății și prin faptul că contractul e semnat cu firma socială. (Vezi nota A. G. Cass. Fr. 2 Ianuarie 1906, S. 1908, 1, 237); Hémard, Théorie et pratique des nullités de sociétés et des sociétés de fait No. 248 p. 442; Houpin et Bosvieux, Tr. des soc. (5 I. ed.) No. 232.— (Dacă actele unei societăți ar întrece cadrul statutelor sale, în orice caz ea rămâne angajată ca societate de fapt).—(Idem).

* * *

Legea Franceză asupra impozitelor din 25 Iunie 1920, prin art. 100 § 3 prevăzând ca taxa trăsurilor automobile se reduce la jumătate, când mașina e întrebuințată pentru exercițiul unei profesii patentate, se interpretează într'un sens larg, adică beneficiază de această reducere orice profesiune liberă, chiar când întrebuințarea nu e exclusivă numai pentru exercițiul profesiei. (Gazeta du Palais Nr. 13/921).

D. Monanges, avocat la Montlucou a chemat în judecată pe directorul contribuțiunii indirecte, înaintea Tribunalului, pentru a fi condamnat să-i restituie suma de 44 fr. c. 3, repetinzând reliquatul taxei întregi a automobilului său, întrucât n'a plătit această sumă, decât făcându-și rezervele sale.

Tribunalul de Montlucou a admis cererea, pentru considerentul următor:

«Având în vedere, că administrația nu poate invoca lui Monanges, uzagiul mașinei, în afară de exercițiul profesiei, legea neprevăzând această distincțiune, admite acțiunea“.

Textul legii franceze este: Drepturile la cari sunt supuse automobilele servind la transport, se calculează astfel: a) Drepturile prevăzute prin legea din 30 Decembrie 1911, majorate cu 50 la sută; b) taxa de circulație astfel fixată; § 3, c. Trăsurile automobile întrebuințate pentru exercițiul unei profesii agricole sau patentate, și automobilele publice vor plăti jumătate numai din drepturile vizate la § a.

La noi legea impozitului pe lux, cuprinzând cam aceleași principii, urmează să fie aplicată în acelaș mod.

* * *

Legea franceză din 25 Iunie 1920 relativă la atribuțiunea către Stat, a cupanelor, titlurile negociabile și soldurile creditoare a compturilor din bănci atinse prin prescripție; urmată de decretul pentru regularea administrației publice. — (La Loi Iunie 1921).

În general, prin actele de constituire ale Societăților

anonime, se prevede clauza că: dividendele neîncasate de acționari în timp de cinci ani, se prescriu în favoarea Societății.

Indiferent de aceste clauze, conform dispozițiilor art. 1907 și urm. c. civil, se aplică prescripția de cinci ani pentru dobânzile neîncasate și prescripțiile de 10 și 30 ani pentru celelalte fonduri.

Pentru că această îmbogățire fără cauză, sau mai bine zic cu o cauză arătată de codul civil, s'a socotit nedreaptă față de Stat, singur care ar trebui să beneficieze, s'a votat în Franța Legea din 25 Iunie 1920, cuprinzând în rezumat următoarele dispoziții:

1. Valoarea cupoanelor, dobânzilor sau dividendelor atinse prin prescripția cincinală și aferentă acțiunilor sau obligațiunilor negociabile ale Societăților;

2. Acțiunile, părțile de fondatori precum și orice alte valori mobiliare emise de ele și atinse de prescripția de treizeci de ani, vor fi *remise Statului*.

3. Deasemenea orice casă de bancă, orice stabiliment de credit care primește sume în depozit sau în cont curent e dator să remită Statului toate sumele nereclamate timp de 30 de ani.

Iată o măsură, care ar fi fost bine să se reproducă de legiuitorii noștri.

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE S. II

Audiența dela 7 Decembrie 1920

Președenția d-lui G. STOICESCU, Președinte

Decizia No. 1718

Inculpat lăsat liber. — Arestare. — Mandat. — Nespecificarea motivelor. — Nulitatea mandatului de arestare. — Art. 119 pr. pen.

Potrivit art. 119 pr. pen. inculpatul lăsat liber în timpul instrucțiunii nu poate fi din nou arestat, decât dacă în urma punerii lui în libertate s'a descoperit indicii și sarcini noi care să justifice că detențiunea lui e necesară; nespecificarea lor atrage nulitatea mandatului. Ori, indicațiunea interogatorului luat prevenitului, cum e în speță, nu constituie o motivare în sensul legii.

S'au ascultat recurentul Mihail Sbârnea prin d-l av. P. Sadoveanu;

D-l Procuror Alex. Dem. Oprescu, în concluzii pentru casare.

Curtea, deliberând,

Asupra motivului de casare:

«Violarea art. 100, 101 și 119 al. II, pr. pen., prin aceea că deși mandatul de arestare emis în contra bănuțului Mihail Sbârnea de judecătorul de instrucție al Tribunalului Buzău nu conține nici o specificare a considerațiunilor ce au motivat emiterea lui, care să justifice că detențiunea lui a devenit din nou necesară instrucțiunii, ci se mărginea să enunțe în mod vag că în urma unor declarațiuni făcute de bănuț ar rezulta o concertare a bănuțului cu autorul principal. Cu toate acestea Camera de acuzare validează un asemenea mandat de arestare, violând astfel sus citatele texte de lege».

Având în vedere că prin decizia supusă recursului, Camera de punere sub acuzare a Curței de Apel din București în urma apelului Primului Procuror al Tribunalului Buzău, a reformat jurnalul aceluia Tribunal No. 6673/920 și a confirmat mandatul de arestare No. 9225 din 2 Octomvrie 1920 emis de judecătorul de Instrucție contra recurentului Mihail S. Sbârnea;

Având în vedere că se constată din această decizie

că recurentul fiind dat în judecată pentru tănuire, de oarece a cumpărat două iepe dela Nicu Popescu, știind că sunt de furat, judecătorul de Instrucție a emis contra sa mandatul de arestare No. 6167 din 14 Iunie 1920, de sub care a fost liberat de însuși judecătorul de Instrucție; că la 31 August 1920, în urma interogatorului din aceea zi recurentul este a doua oară arestat cu mandatul No. 8412/920, anulat de Tribunal prin jurnalul No. 5952, confirmat prin decizia Camerei de acuzare No. 517/920; că la 2 Octombrie 1920, în urma unui nou interogator, recurentul este din nou arestat cu mandatul care face obiectul acestui recurs pe motiv că din interogatorului luat la 31 August rezultă neîndoios o concertare cu prevenitul Vasile Ștefan Preda; că și acest mandat de arestare fiind anulat de Tribunal prin jurnalul No. 6673 din 4 Octombrie, acest jurnal a fost reformat de Camera de acuzare, prin decizia adusă în recurs, care menține arestarea, pe motiv că, posterior punerii în libertate a recurentului, a intervenit un fapt nou și anume declarațiunile sale la interogatorului din 2 Octombrie, din care judecătorul de Instrucție și a format convingerea unei concertări între dânsul și prevenitul Vasile St. Preda;

Considerând că potrivit art. 119 din pr. penală inculpatul lăsat liber în cursul instrucțiunii nu poate fi din nou arestat decât dacă, în urma punerii lui în libertate, s'au descoperit indicii și sarcini noi cari să justifice că detențiunea a devenit din nou necesară instrucțiunii; că judecătorul este dator să specifice aceste fapte noi în mandatul de arestare ce emite contra sa;

Considerând că mandatul de arestare în speță, emis la 2 Octombrie 1920, este motivat pe declarațiunile făcute de recurent la interogatorului dela 31 August deci pe un fapt care este anterior punerii sale în libertate;

Considerând că pentru a menține mandatul de arestare Camera de acuzare motivează că din interogatorului luat recurentului la 2 Octombrie, adică posterior punerii în libertate, rezultă concertarea frauduloasă dintre dânsul și prevenitul Vasile St. Preda;

Că, însă, din acest interogator nu rezultă altceva decât că recurentul și-a menținut cele declarate la interogatorului dela 31 August, așa că numai printr'o eroare gravă de fapt Camera de acuzare consideră arestarea din nou a recurentului ca justificată pe ultimul interogator dela 2 Octombrie 1920;

Că în asemenea condițiuni mandatul de arestare No. 9225/920 nu este motivat, cum cere art. 119 pr. penală și, ca atare, urmează să fie anulat.

Pentru aceste motive, Curtea admite recursul etc.

NOTĂ. — Prin modificarea vechiului art. 119 prin legea dela 15 Martie 1902, pentru a se garanta mai bine libertatea individuală, prin noul articol s'a dispus că atunci când inculpatul a fost pus în libertate, pentru a-l repune în stare de arestare, judecătorul de instrucție trebuie să emită un nou mandat. Inșă pentru a pune pe cel liberat la adăpostul arbitrariului jud. de instrc. legea îl obligă să motiveze, să specifice în noul mandat considerațiunile pe baza cărora dispune noua arestare, de pildă, fie că nu s'a prezentat la chemarea sa, fie că detențiunea sa a devenit necesară în urma probelor culese posterior punerii sale în libertate.

Ori în speță, după cum se constată în fapt, noua arestare se face pe baza unui interogatoriu

luat inculpatului posterior punerii lui în libertate, interogatoriu care nu face altceva decât să confirme cele declarate de inculpat într'un interogatoriu anterior punerii sale în libertate.

Se înțelege că numai această simplă specificare în noul mandat de arestare, nu poate constitui o motivare în sensul strict al legii, căci nici un fapt nou nu s'a adus în sarcina inculpatului, care să justifice menținerea detențiunii lui.

Intr'adevăr, dacă pe baza primului interogatoriu nu s'a găsit temeinică prelungirea detențiunii lui, al doilea interogatoriu, luat posterior punerii lui în libertate, care confirmă pe cel dintâi, este tot așa de insuficient ca să justifice emiterea unui nou mandat.

Detențiunea unui inculpat trebuie să fie sprijinită pe necesități temeinice, altfel constituie un adevărat atentat la libertatea individuală și un abuz din partea judecătorului de instrucție, care l'ar ține măcar o clipă peste ceea ce e îngăduit unei bune instrucțiuni.

E. C. DECUSARA.

TRIBUNALUL JUDEȚULUI FĂLCIU

Audiența dela 16 Mai 1921

Președinția d-lui C. DUMITRESCU, Președinte

Elena Emandi cu Lucia Gr. Vericeanu ș. a.

Interpretarea legilor. — Interpretarea extensivă, prin analogie. — Interpretare gramaticală sau logică.

Despre rezerva ereditară. — Rezerva ereditară ordinară. — Rezerva ereditară specială. — Garantarea lor. — Liberalități. — Cotitatea disponibilă în favoarea terțiilor. Cotitatea disponibilă în favoarea soțului. — Art. 841 și 939 c. c.

Pentru interpretarea legilor se pot prezenta două ipoteze deosebite. În prima ipoteză, judecătorul în tăcerea legii este adesea obligat de a face aplicațiunea ei prin analogie la materii sau la cazuri ce ea n'a prevăzut. El face aceasta printr'o interpretatiune extensivă a legii de aplicat. În a doua ipoteză este locul la o interpretatiune a legii zisă ordinară când redactiunea legii nu prezintă prin ea însăși un înțeles lămurit și complect sau când ea nu exprimă în mod exact gândul legiuitorului. Această interpretare se face prin două moduri: Interpretatiunea gramaticală prin ajutorul limbii uzitate și a regulilor sintaxei și interpretatiunea logică adică întemeiată pe raționament.

Prin art. 841 și 939 c. c. se institue două rezerve ereditare, prima rezerva ordinară pentru o parte a bunurilor succesiunii care este asigurată moștenitorilor în linie directă, iar cealaltă, rezerva specială pentru protecțiunea copiilor din prima căsătorie, determinându se în ambele ipoteze cotitățile disponibile de care se poate dispune prin acte cu caracter de liberalitate, atât în favoarea terțiilor (rezerva ereditară ordinară), cât și cea a soțului din a doua căsătorie (rezerva ereditară specială).

Deși art. 939 c. c. restrânge garanția rezervii ereditare speciale numai la donațiuni, spre deosebire de art. 841 c. c. care apără rezerva ereditară ordinară contra oricăror liberalități, deci și contra testamentelor, cu toate acestea, pentru rațiuni de analogie ce există între cele 2 texte de lege, cum și între dispozițiunea expusă a art. 939 prin care oprește a se atinge rezerva ereditară spe-

cială prin donațiuni și ipoteza în care rezerva ar fi prin testamente, art. 939 c. c. trebuie interpretat în sensul că el ca și art. 841 c. c., își găsește aplicațiunea pentru orice fel de liberalități sau avantajii pe care soțul care are copii dintr'o primă căsătorie le-ar conferi soțului dintr'o căsătorie următoare, astfel că el se referă la toate dispozițiunile consimțite în timpul căsătorii ca donațiuni sau testamente, cum și donațiunile din contractele de căsătorie și chiar liberalitățile făcute prin acte anterioare căsătorii în vederea acestei căsătorii.

Tribunalul,

Având în vedere acțiunea pornită de d-na Elena C. Emandi contra d-lor: Lucia Gr. Vericeanu și Emil Emandi în calitate de copii legitimi ai def. C. Emandi care are de obiect recunoașterea calității sale de legatară cu titlul universal pentru o treime din averea defunctului său soț Costache Emandi, în baza testamentului său mistic cu data 10 Ianuarie 1915 și ca consecință împărțirea averii rămasă după urma testatorului în 3 părți egale adică între reclamantă și părâți;

Având în vedere că prin testamentul cu data 10 Ianuarie 1915 def. Costache N. Emandi, lasă reclamantii a treia parte din întreaga sa succesiune care după lege ar fi porțiunea de care poate dispune după voință, cu obligațiunea pentru reclamantă de a achita din această porțiune mai multe legate anume specificate prin testament;

Având în vedere că părâții au cerut conform art. 939 c. c. reducerea legatului a cărui predare formează obiectul acțiunii, de oarece reclamanta fiind soția din a doua căsătorie a def. C. Emandi, iar acesta lăsând la moartea sa ca moștenitori pe părâți, cari sunt copii din prima sa căsătorie, numitul nu-i putea testa reclamantăi decât o pătrime din averea sa, în calcul căreia intră toate sarcinile legatelor particulare impuse reclamantii prin testament;

Având în vedere că reclamanta susține că deși este adevărat că ea a fost soția def. C. Emandi din a doua căsătorie iar acesta la moartea sa a lăsat 2 copii din prima căsătorie, cari sunt părâții din proces, — însă, în specie obiectul liberalității consistând dintr'un legat iar nu dintr'o donațiune astfel după cum prevede art. 939 c. c., cotitatea disponibilă de care putea să dispună decuius în favoarea sa trebuie a fi fixată în limitele art. 841 c. c. iar nu conform art. 939 c. c.;

Considerând că potrivit art. 841 c. c. liberalitățile fie făcute prin acte între vii, fie prin testamente, nu pot trece peste jumătatea bunurilor dispunătorului dacă la moartea-i lasă un copil legitim, peste a treia parte dacă lasă 2 copii, peste a patra parte dacă lasă trei sau mai mulți copii;

Considerând că conform art. 939 c. c., bărbatul sau femeia care, având copiii dintr'o altă căsătorie, va trece întraltă căsătorie, nu va putea dărui soțului din urmă decât o parte egală cu partea legitimă a copilului ce a luat mai puțin, și fără ca nici într'un caz, donațiunea să treacă peste cuartul bunurilor;

Că, după cum se vede, prin cele 2 texte de lege se institue deopotrivă 2 rezerve ereditare a moștenitorilor sesinari și se determină cotitățile disponibile de care se poate dispune fie în profitul terților (rezerva ordinară din art. 841 c. c.), fie în profitul soțului (rezerva specială din art. 939 c. c.). — În ceea ce privește însă liberalitățile prin care este oprit a se atinge rezervele astfel create, art. 841 c. c. este mai larg redactat de oarece prevede că nu se poate dispune prin nici un fel de liberalități fie făcute prin acte între vii (donațiuni), fie făcute prin testamente pe când, art. 939 c. c. este redactat în sensul că el n'ar garanta rezerva ere-

ditară a copiilor din prima căsătorie decât numai contra donațiilor;

Că, în cazul acesta dacă art. 939 c. c. care a fost invocat de părți, ar fi interpretat în mod gramatical, speța procesului n'ar cădea în prevederile sale de oarece liberalitatea a cărei reducere se cere a fost făcută printr'un testament, ci, în acelea ale art. 841 c. c. care cuprinde și asemenea liberalități, iar ca consecință cotitatea disponibilă de care putea să dispue decuș fiind de o treime, legatul n'ar mai fi supus reducerii dela o treime la o pătrime după cum se cere de către părți;

Că, urmând deci, de a stabili dacă în specie se aplică art. 939 c. c. sau 841 c. c., este locul de a interpreta art. 939 pentru a vedea dacă din textul său rezultă vreo regulă care să fie aplicabilă speții procesului;

Considerând că în ceea ce privește interpretarea legilor se are în vedere două ipoteze deosebite. În prima ipoteză judecătorul în tăcerea legii este adesea obligat de a face aplicațiunea ei prin analogie la materii sau la cazuri ce ea n'a prevăzut. — El face aceasta printr'o interpretațiune extensivă a legii de aplicat. În a doua ipoteză este locul la o interpretațiune a legii zisă ordinară când redacțiunea legii nu presintă prin ea însăși un înțeles lămurit și complet sau, când ea nu exprimă în mod exact gândul legiuitorului. Această interpretațiune se face prin 2 moduri: Interpretațiunea gramaticală prin ajutorul limbii uzitate și a regulilor sintaxei și interpretațiunea logică, adică întemeiată pe raționament;

Că, așa fiind, în specie, urmând a face aplicațiunea art. 939 c. c. trebuie a da acestui text de lege mai întâi o interpretațiune extensivă pentru a vedea dacă cazul ce formează obiectul procesului și care nu este în mod literal prevăzut în el se găsește cu toate acestea în mod virtual cuprins în spiritul său, aplicând pentru găsirea soluțiunii juridice principiul interpretațiunii prin analogie prin mijlocul unei argumentațiuni *a pari ratione*, adică inspirată printr'o judecată egală;

Considerând că această argumentațiune care duce la interpretațiunea extensivă a art. 939 c. c. având loc în logică când se invoacă în sprijinul unei propozițiuni judecări asemănătoare acelor care stabilesc o altă propozițiune, de asemenea și pentru aplicarea ei la interpretațiunea extensivă a unei legi, se procedează prin alăturarea textului de interpretat de alte dispozițiuni legale, relative la aceeași materie sau materii analoge, trebuind însă ca din această alăturare să rezulte fără a se altera textul legii, un raport perfect și sensibil, între ipoteza prevăzută și speța procesului adică între dispozițiunea legislativă și propozițiunea discutată. (*M. P. Fabrequettes. La logique judiciaire et l'art de juger.*)

Că, pentru aceasta în vedere că art. 939 c. c. este relativ la materia cotității disponibile între soți, adică la cotitatea disponibilă specială în profitul soțului, urmează a-l interpreta alăturându-l de art. 841 c. c. care fixează cotitatea disponibilă ordinară în profitul terțiilor, pentru a trage din asemănarea înțelesului și întinderii lor, regula aplicabilă procesului de față;

Considerând că, prin art. 841 c. c. legiuitorul a reglementat rezerva ereditară ordinară pentru o parte a bunurilor succesiunii care este asigurată moștenitorilor în linie directă, fixând cotitatea disponibilă în profitul terțiilor, aceasta, pentru motive de rațiune morală și interes social, rezerva ereditară fiind una din sancțiunile diferitelor obligațiuni pe care le produce legătura de sânge și un mijloc de a asigura stabilitatea și buna stare a familiei și deci a societății;

Că, pentru aceleași motive și condusă de aceleași preocupări, legea prin art. 939 c. c. a instituit o altă

rezervă pentru protecțiunea copiilor din prima căsătorie, determinând de asemenea cotitatea disponibilă între soți care, spre deosebire de cotitatea disponibilă ordinară cărmuită de art. 841 c. c. este o cotitate specială creată în profitul soțului din a doua căsătorie;

Considerând că, din termenii și spiritul celor două texte de lege, rezultă că cele 2 rezerve ereditare sunt puse la adăpost numai contra actelor de dispozițiune cu caracter de liberalitate;

Că, după cum se vede rațiunile legii cari au motivat dispozițiunile celor două texte fiind aceleași la ambele rezerve ereditare, atât în ceea ce privește fundamentele lor juridice cât și sancțiunile prevăzute pentru asigurarea acestor rezerve, ele sunt de natură a fi invocate și în sprijinul întinderii aplicării art. 939 c. c. la speța procesului de față. — Într'adevăr, cu toate că art. 939 c. c. prin felul redacțiunii sale restrânge garanția rezervii ereditare speciale numai la donațiuni spre deosebire de art. 841 c. c. care o întinde și pentru testamente, însă, voința legiuitorului instituind cele 2 rezerve ereditare fiind de a asigura moștenitorilor rezervatari o parte a bunurilor succesiunii contra actelor de dispozițiune cu caracter de liberalitate, această protecțiune, pentru rațiuni de analogie, trebuie a fi garantată deopotrivă în ambele ipoteze contra oricăror liberalități. — Faptul că dispozițiunea art. 939 c. c. prin care operește a se atinge rezerva prin donațiuni este cuprinsă și în art. 841 c. c., constituie din punctul de vedere al sancțiunilor o asemănare parțială între cele 2 articole care, față cu asemănarea ce există între ele cu privire la fundamentele lor juridice, este de natură a se admite pentru motive de rațiune și analogie o asemănare totală între cele două texte de lege care să necesite ca art. 939 c. c. să sancționeze atingerile rezervii ereditare speciale în aceleași condițiuni ca și art. 841 c. c. — Asigurarea copiilor din prima căsătorie ar deveni iluzorie dacă rezerva ereditară specială instituită prin art. 939 c. c. ar fi apărută numai contra liberalităților consimțite prin donațiuni și s'ar permite a fi atinsă prin liberalități făcute prin testamente de oarece, părintele care ar avea copii dintr'o precedentă căsătorie ar putea să atace rezerva copiilor determinată de art. 939 c. c. dispunând de averea sa în favoarea soțului dintr'o căsătorie următoare printr'un testament iar nu printr'o donațiune. Ori, această concluziune la care ar duce interpretațiunea gramaticală a art. 939 c. c. ar produce ca efect înlăturarea art. 939 c. c. și ar fi deci contrarie scopului urmărit de lege care, instituind cele 2 rezerve a căutat să le pue pe aceeași linie de protecțiune, apărându-le în ambele ipoteze contra tuturor liberalităților consimțite peste limitele cotităților disponibile fixate prin art. 841 și 939 c. c.;

Că, toate aceste argumente și rațiuni de analogie care rezultă din combinațiunea celor două texte, întemeindu-se pe un strâns raport și o perfectă și totală asemănare de ipoteze între ele care confirmă existența acelorasi fundamente juridice, consecința firească nu poate fi alta decât că aceeași asemănare cată a fi și între dispozițiunile acestor articole prin care se sancționează atingerile celor două rezerve ereditare și deci, a nu se restrânge aplicațiunea art. 939 c. c. numai la donațiuni, ci, a o întinde pentru orice fel de liberalități astfel după cum prevede aceasta și art. 841 c. c.;

Considerând că aplicațiunea art. 939 c. c. la procesul de față este admisibilă nu numai în baza interpretații sale în raport cu art. 841 c. c. dar, și din alăturarea speții procesului de dispozițiunea expusă a art. 939 c. c. prin care operește a se atinge rezerva ereditară

specială prin donațiuni. Argumentele ce s'au invocat pentru stabilirea raporturilor de analogie dintre cele 2 articole relativ la necesitatea garantării rezervii creditare speciale în aceleași condițiuni ca și cea ordinară, sunt de natură de a stabili același strâns raport și aceiași perfectă și totală asemănare între dispozițiunea expresă a art. 939 c. c. prin care apără rezerva creditară specială contra atingerilor consimțite prin donațiuni și speța procesului de față încât, zisa dispozițiune să fie întinsă și din acest punct de vedere, tot pentru motive de analogie și identitate de rațiunea și la ipoteza în care rezerva creditară specială ar fi atinsă prin testamente.

Considerând că această regulă rezultat al înțelesului art. 939 c. c., stabilit printr'o interpretațiune extensivă a acestui articol, reese de asemenea pe baza argumentărilor de mai sus și dintr'o interpretațiune ordinară a art. 939 c. c. dedusă prin mijlocul unei analize logice a acestui articol, în raport fie cu art. 841 c. c. care este relativ tot la materia rezervii ereditare, fie cu dispozițiunea sa expusă prin care apără rezerva contra donațiunilor și ipoteza în care rezerva ar fi atinsă prin testamente, cu rațiunile legii care au motivat dispozițiunea sa, fie cu urmările la care ar duce aplicarea sa restrânsă care ar rezulta din interpretațiunea sa gramaticală ;

Că, în fine, un alt argument pentru interpretațiunea art. 939 c. c., în înțelesul său extensiv, este un argument *ab auctoritate*, întemeiat pe doctrină și jurisprudență care admit că art. 939 c. c., își găsește aplicațiunea pentru orice fel de liberalități sau avantagii pe care soțul care are copii dintr'o primă căsătorie le-ar conferi soțului dintr'o căsătorie următoare așa, că, el se referă la toate dispozițiunile consimțite în timpul căsătorii ca donațiuni sau testamente, cum și donațiunile din contractul de căsătorie și chiar liberalitățile făcute prin acte anterioare căsătoriei în vederea acestei căsătorii. (*D. Alexandresco*, vol. IV, p. 749; *Aubry et Rau*, VII 690; *Laurent*, XV, 375—392; *Baudry et Colin*, II, 4081);

Că, așa fiind, în specie rezerva ereditară cuvenită păraților urmează a fi determinată conform art. 939 c. c. iar ca consecință, def. C. Emandi care a lăsat la moartea sa doi copii din prima căsătorie, — părații din proces, — nu putea să dispue prin testament în favoarea reclamantei care este soția sa din a doua căsătorie de o treime din averea sa, ci de o pătrime. — În cazul acesta legatul lăsat reclamantii atingând rezerva specială prevăzută de art. 939 c. c., el trebuie a fi redus la o pătrime din averea succesorală, ce reprezintă cotitatea disponibilă specială prevăzută de zisul articol ;

Pentru aceste motive redactate de d. Președinte, reduce legatul de la o treime la o pătrime.

(ss) C. Dumitrescu, V. Fășie.

NOTA. — Soluțiunea dată de Tribunalul Fălciu în speță, este juridică și întemeiată pe o argumentare abundentă și chiar prolixă. Cestiunea dedusă în judecată era de a se ști dacă expresiunea «a dărui» întrebuintată de legiuitor în art. 939 c. civ. care stabilește o cotitate disponibilă, specială în raporturile dintre soți atunci când unul din ei are copii dintr'o căsătorie anterioară, dacă această expresiune trebuie luată în sensul ei tehnic și strict juridic sau, din contră, trebuie interpretată în înțelesul obicinuit pe care-l are în limbajul curent, de a face o liberalitate. În

teretul discuțiunii era evident în speță, căci soluțiunea procesului varia după felul de interpretare. Admițând că legiuitorul ar fi avut în vedere numai donațiunile atunci când a formulat dispozițiunea art. 939 cod. civ., ar urma că legatele făcute între soți nu cad sub aplicațiunea acestui text excepțional, ci a art. 841 cod. civ., care prevede cotitatea disponibilă de drept comun ; în consecință soția, în baza testamentului lăsat de defunctul ei soț, ar fi avut dreptul să pretinză o treime din averea succesorală, întrucât testatorul lăsase doi copii din prima căsătorie ; legatul soției urma să fie redus numai la o pătrime din averea succesorală, în cazul când s'ar admite că dispozițiunea art. 939 n'are un caracter limitativ, ci trebuie aplicată la orice liberalitate între soți, fie donațiune, fie legat.

Dealtminterea cestiunea pusă în discuțiune nu se referă numai la interpretarea art. 939, ci are un caracter mai general, fiindcă și art. 940 cod. civ. este susceptibil de aceeași controversă, întrucât și acest text este redactat în acelaș mod.

Dacă se consideră că art. 841 și urm. cod. civ., cuprind dispozițiuni de drept comun, în ce privește rezerva și cotitatea disponibilă ; dacă prin urmare se atribue art. 939 un caracter derogatoriu și deci excepțional, în acest caz interpretațiunea restrictivă fiind de rigoare, sfera de aplicațiune a dispozițiunii cuprinsă în art. 939 trebuie să fie restrânsă la ipoteza anume prevăzută, adică, la cazul unei donațiuni. Din punctul de vedere rațional, această soluțiune restrictivă s'ar putea explica prin considerațiunea că testamentul este un act esențialmente revocabil, pe când donațiunea este în principiu irevocabilă, și deci influența soțului, în acest din urmă caz, asupra celuilalt, presintă un caracter mai grav.

Cu toate acestea, ținând seama de tradițiunea dreptului roman și a vechiului drept francez, care au inspirat dispozițiunile codului civil în această materie, ținând seama de rațiunea de a fi a legii, de scopul urmărit de legiuitor, atunci când a edictat această măsură de protecțiune în favoarea copiilor din prima căsătorie, nu putem ajunge la altă soluțiune decât aceea consfințită de Tribunal.

AL. B.

CURTEA DE APEL DIN CONSTANȚA

Audiența dela 19 Noembrie 1920

Președenția d-lui D. ISTRATI, Președinte

Deciziunea civilă No. 75

Anchetă în futurum. — Proces pendent. — Admisibilitate. Cerere în judecată. — Condițiuni. — Necesitatea unui interes născut și actual. — Dacă cu ocazia unei anchete în futurum se poate da o hotărâre judecătorească asupra unor anumite fapte contestate ? — Soluție negativă. — Art. 66 pr. civilă.

1. Când se cere o anchetă în futurum pentru a

se lua depozitiunile unor martori, care să serve în alt proces eventual sau pendent, Tribunalul trebuie să se mărginească numai a lua declarațiunile martorilor propuși, fără însă a pronunța o hotărâre judecătorească prin care să constate anumite fapte, căci dacă s'ar da o asemenea hotărâre, ea ar putea fi invocată eventual ca lucru judecat între părți asupra unor anumite chestiuni, ceea ce nu este admisibil a se face pe această cale, deoarece după art. 66 din codul de procedură civilă, pentru a se putea da o hotărâre judecătorească, trebuie să se pretindă un drept sau un lucru și să se facă o cerere în acest sens, prin care să se afirme un conflict de drepturi între părți, căci numai astfel se poate vedea și aprecia dacă există un interes născut și actual, condițiune fără de care nu se poate intenta proces.

O asemenea anchetă, nefiind decât o procedură pregătitoare și un mijloc de probă, este ca toate probele supuse la discuția părților, ele putând fi combătute și refăcute înaintea instanței de judecată prin contra-probă, deoarece valoarea acelor declarațiuni de martori urmează să fie apreciate și discutate cu ocazia procesului de fond și în raport cu pretențiunile formulate de părți în acel proces, în care ele voesc să se servească, neputându-se cu ocazia anchetei în futurum da o hotărâre care să lege pe părți și să le fie opozabilă asupra unor anumite chestiuni.

2. Ancheta în futurum este admisibilă nu numai în vederea unui eventual și viitor proces, ci și atunci când este un proces pendent, pentru că în ambele cazuri există posibilitatea ca o probă să dispară până la viitoarea înfățișare, fie a procesului eventual, fie a procesului pendent, deci există în ambele cazuri aceiași rațiuni, și de altfel nici legea nu face vre-o distincțiune.

Curtea,

Asupra apelului făcut de Ministerul de Domenii în contra sentinței civile cu No. 411/916, a Tribunalului Constanța, prin care s'a admis cererea făcută de Buride zisă Burtatai Meneau Memet, prin petiția înregistrată la No. 18271/1917 și s'a constatat din depunerile martorilor pe care Tribunalul i-a ascultat că Buride zisă Burtatai Meneau Memet este fiică a lui Hagi Ibraim Musa și a soției acestuia Mughiuța, născută pe timpul Imperiului Otoman; Că Hagi Ibraim Musa a fost căsătorit cu Mughiuța conform legilor otomane, cu mult înainte de anexarea Dobrogei pe timpul Imperiului Otoman; că Hagi Ibraim Musa a murit în anul una mie opt sute șaptezeci și cinci; Că Mughiuța, soția lui Hagi Ibraim Musa și anume Buridei Meneau Memet, a murit în vara anului una mie opt sute șaptezeci și șase; că Buride Burtatai Meneau Memet este singura moștenitoare a defunctului Hagi Ibraim Musa; că Buride Meneau Memet mai poartă și numele de Burtatai; că Buride Burtatai Meneau Memet, dela anexarea Dobrogei și până în prezent a locuit neînterupt în Dobrogea în satul Chirșlic, atât când era nemăritată cât ca și măritată cu soțul său Meneau Memet;

Având în vedere că intimata Buride zisă Burtatai Meneau Memet, având interes ca să constate declarațiunile unor martori, toți oameni bătrâni, spre a se servi de ele într'un proces de revendicare ce a intentat Ministerului de Domenii prin cerere separată, s'a adresat în acest scop Tribunalului Constanța cu petiția înregistrată la No. 18271/1916, cerând să se audieze o serie de martori; că Tribunalul, după ce a ascultat martorii propuși de apelantă, contradictoriu cu Ministerul de Domenii, reprezentat prin avocatul său, a dat sentința No. 411/916 atacată cu apel, prin dispozitivul căreia constată și stabilește că cele arătate de martori sunt adevărate;

Având în vedere însă că, spre a se putea da o hotărâre judecătorească, trebuie conform art. 66 din codul de procedură civilă, să se pretindă de cineva un drept sau un lucru și să se facă o cerere în acest sens înaintea Tribunalului competent;

Că, în speță, prin petiția înregistrată la No. 18271/1916, intimata Buride zisă Burtatai Meneau Memet a cerut Tribunalului numai ca să constate, contradictoriu cu Ministerul de Domenii, o serie de fapte; pe bază de declarațiuni de martori, spre a putea apoi invoca acele constatări într'un alt proces de revendicare și daune, ce se găsește pendent, contra aceluiaș Minister, fără însă ca prin menționata cerere ce face obiectul sentinței apelate, numita să tindă la recunoașterea vre'unui drept, depe acum, față de Minister, sau să pretindă proprietatea ori posesiunea vre'unui lucru, întrucât dânsa arată că voeste numai să se constate acele fapte, cari ar putea servi eventual la rezolvirea unui alt litigiu ce face obiectul unei acțiuni intentată prin cerere deosebită;

Considerând că astfel fiind, Tribunalul trebuia să se mărginească a lua declarațiunile acelor martori propuși, fără însă a pronunța o hotărâre judecătorească care eventual ar putea să fie invocată ca lucru judecat între părți, deoarece valoarea acelor declarațiuni urmează să fie apreciată și discutată cu ocazia procesului de fond ce este pendent și în raport cu pretențiunile formulate de părți în acel proces, în care voesc să se servească de aceste dispozițiuni, neputându-se de pe acum da o hotărâre care să lege pe părți și să le fie opozabilă asupra unor anumite chestiuni;

Considerând, în adevăr, că pentru a se putea intenta o acțiune în justiție, care să fie soluționată printr'o hotărâre judecătorească, legea cere anumite condițiuni, între care este și aceea că trebuie să se invedereze un interes născut și actual și să se afirme un conflict de drepturi între părți, deoarece interesul fiind măsura acțiunii, ea nu poate fi exercitată dacă reclamantul nu justifică un interes material sau moral, născut și actual, spre a se putea aprecia de justiție dacă este locul a se da o hotărâre judecătorească;

Având în vedere că, în speță, prin sus zisa petiție nu se cere tranșarea diferendului existent dintre părți, ci se cere vidarea sau rezolvirea numai a unora din punctele ce fac obiectul altui proces, așa că nu se poate pe această cale aprecia dacă există un interes născut și actual, condițiune fără de care nu se poate intenta proces; că asemenea procedare nu a fost admisă de legiuitor, care nu a deschis părții dreptul de a reclama în justiție decât numai atunci când are un interes născut și actual, care să fie dedus în judecată prin chiar cererea introductivă de instanță;

Considerând că, astfel fiind, urmează a se decide că nu era locul în speță a se da o hotărâre judecătorească și că Tribunalul, numai din eroare și excedând puterile și căderea ce-i dă legea, a pronunțat sentința apelată;

Considerând însă că luarea declarațiilor martorilor de Tribunal în speță, au valoarea unei *anchete infuturum*, care conform unei jurisprudențe constante este admisibilă, nu numai în vederea unui eventual și viitor proces, ci și atunci când este un proces pendent, precum e în speță, pentrucă în ambele cazuri există posibilitatea ca o probă să dispară până la viitoarea înfățișare, fie a procesului eventual, fie a procesului pendent, deci există în ambele cazuri aceiași rațiune, și de altfel nici legea nu face vre-o distincțiune;

Că, dar, urmează a se considera cererea introdusă la prima instanță și procedurile pregătitoare urmate în baza ei, ca o anchetă în futurum, care să și producă la timp efectele ei legale, acele constatări putând fi combătute și refăcute înaintea instanței de judecată prin contra-probă, întru cât o asemenea anchetă nefiind decât un mijloc de probă, este ca toate probele supusă la discuția părților;

Pentru aceste motive redactate de dl Consilier Remus C. Benișache, Curtea admite în parte apelul etc ;
(ss) D. Istrati, C. Nacian, C. Vișoreanu, Remus C. Benișache.

Grefier, (s) *Eugeniu Dem. Zăgănescu*

CURTEA DE APEL DIN ORADEA MARE S. COM

Audiența dela 29 Aprilie 1921

Președenția d-lui NICULAE KEPEȘ, Consilier

Ion Ivan cu Mihai Csengeri

Decizia No. C. II 1,80

Speculă. — Vânzare sau cumpărare în cantități superioare trebuințelor casnice.

Cauză ilicită. — Nulitatea convenției. — Inadmisibilitatea invocării ei spre a cere restituirea prețului avansat.

Prezumție. — Obligația cumpărătorului de a se interesa dacă vânzătorul este producător sau comerciant ori speculant ocazional. — (Legea IX/916 asupra speculei din Transilvania).

1. *Cel care pune în consumație obiecte de prima necesitate fără a avea aceasta ca profesie sau meserie, vinde sau cumpără cantitate peste trebuințele sale casnice, comite delictul de speculă.*

2. *Nici una din părțile contractante nu poate exercita vr'un drept pretins născut, sau ca urmare a unei convenții ce ar avea de obiect un produs, știut că a fost obținut cu călcare de lege, deci nici restituirea prețului avansat. (In pari cauza turpitudinis cessat repetitio).*

3. *Cumpărătorul este presupus că a știut situația celui cu care a contractat, dat fiind uzul legal că cel ce cumpără trebuie să se intereseze de situația vânzătorului și anume dacă are sau nu drep'ul să vândă și dacă este comerciant de profesie sau meserie, ori dacă este însuși producătorul.*

În procesul intentat de reclamantul Ion Ivan domiciliat în comuna Szentgobb, reprezentat prin avocatul Nicolae Zigrea din Oradea-Mare contra pârâtului Mihai Csengeri domiciliat în comuna Simleul Silvaniei, reprezentat prin avocatul Savu Marta din Oradea-Mare, la Trib. Zălau pentru pretenții bănești (49.225 kor.) și terminat prin sentința adusă la 14 Oct. 1920 sub No. C. II 1435/24-1918; Curtea de Apel Oradea-Mare după terminarea desbaterii orale și publice ținute în urma apelului înaintat de Ion Ivan la 25 Noembrie 1920 sub No. C. II 1453/918, azi 20 Aprilie 1921 a adus următoarea

Decizie :

Curtea de Apel reformează în parte sentința Tribu-

nalului și anume în felul că se respinge și contra cerere a pârâtului, iar cheltuielile de judecată dela prima instanță și în apel, se compensează.

Motive :

Starea de fapt necontestată, după cum de altfel se constată și de prima instanță, din acțiune și din desbaterile ce a avut loc, este următoarea: Reclamantul Ion Ivan, a vândut pârâtului Mihai Csengeri cu contractul alăturat sub A, 235 Hl. vin, pe care și el îl cumpărase dela diferiți producători. Prețul vânzării în sumă de 1050 kor. Hl. s'a plătit anticipativ 30.000 kor. iar restul a rămas să se plătească în rate și anume: 70.000 kor. la 10 August 1918, iar ce mai rămânea la 30 August 1918. La 10 August 1918 însă cumpărătorul nu plătește cele 70.000 kor., fapt ce a îndreptățit pe reclamant să scoată în vânzare vinul prin licitație publică conform art. 352 c. com. pe contul cumpărătorului. Pentru că între prețul eșit din vânzarea prin licitație și cel care se convenise între părți a rezultat o diferență în minus pentru vânzător, căci pierdea 48.525 kor.; acesta a făcut procesul de față, cerând ca judecătorește, pârâtul cumpărător, să fie obligat la plata diferenței.

Pârâtul la rândul său a făcut contra cerere, solicitând dela judecată, a respinge cererea reclamantului și a-l obliga în acelaș timp la restituirea celor 30.000 kor., ce-i înmânase reclamantului ca parte din prețul vânzării plus procente și cheltueli de judecată pe motivul că cel în culpă este reclamantul, care de fapt îi acordase o amânare pentru plata celor 70.000 kor., dar care nu s'a ținut de cuvânt.

Având în vedere că prima instanță, față de susținerea părților, din actele aflate la dosar și din proba cu martori administrată de părți, a respins acțiunea și a admis contra cerere făcută de pârât, dând câștig de cauză acestuia; obligând pe reclamant la restituirea părții de preț primită cu procente și cheltueli.

Având în vedere că între altele, pârâtul atât în fața primei instanțe, cât și în fața acestei instanțe, a opus cererei reclamantului, împrejurarea că el reclamantul este de profesie măcelar, iar nu comerciant sau producător de vinuri, și că atare este un contravenient la legea asupra speculei (a IX) din 1916, și în acest caz el nu poate solicita protecția justiției, căci convenția pe care el își bazează acțiunea, nu dă naștere la nici un drept în favoarea lui.

Având în vedere că prima instanță, între alte considerațiuni pe care își bazează sentința este și această considerațiune.

Având în vedere că din art. I din legea invocată de pârâte se constată că cel care pune în consumație obiecte de primă necesitate, fără a avea aceasta ca profesie sau meserie, vinde sau cumpără, cantitate peste trebuințele sale casnice, comite delictul de speculă.

Având în vedere că din actele aflate la dosar și anume cele de sub litera A. se constată că reclamantul a cumpărat vin de pe la diferiți producători în cantitate peste trebuințele sale casnice, cu gândul de a-l revinde și de a câștiga, ceea ce a și făcut; că meseria sa obicinuită era măcelăria, fapt necontestat și care rezultă și din faptul că de abia la 4 Sept. 1918, deci în urma acestei vânzări, a obținut un brevet industrial în acest sens și că întrebat de Curte, dacă a mai exercitat comerțul de cumpărare și vindere de vin a declarat că da, fără a dovedi cu nimic aceasta, mai ales că pârâtul a contestat acest fapt.

Având în vedere, că în deobște este știut că vinul este un obiect de primă necesitate și din momentul ce el s'a cumpărat și s'a vândut în cantitate peste trebuințele casnice și mai ales de o persoană, care nu era

nici producător și nici nu avea profesia de comerciant de vinuri, Curtea se vede nevoită ca și prima instanță să constate că se găsește în fața unei contravenții la legea speculei comisă de reclamant.

Considerând că uzul legal în această parte a țării, bazat de altfel și pe textul articolelor 878 și 1174 cod. civil austriac, la cari conform practicei judecătorești locale, se poate recurge în lipsă de text de lege propriu localității (Vezi Tom. II al jurisprudenței Curței de Casație maghiare, decizia No. 20/...) este că convențiile, care au ca obiect produsul unei călcări de legi, nu dă naștere nici la drepturi nici la datorii; urmează de aci că reclamantul nu poate pretinde nici un drept dela pârât, în felul cum și-a formulat cererea și deci bine i-a fost respinsă acțiunea.¹⁾

Având în vedere, că prima instanță, deși consecventă principiului de drept enunțat mai sus, a respins cererea reclamantului, totuși a admis contra cerere a pârâtului, deși și el, își sprijină cererea sa tot pe convențiunea pe care instanța a găsit-o ca fără efect, ca neproducătoare de drepturi și datorii, trecând în același timp peste obiecțiunea ridicată de reclamant, și pe care o ridică și astăzi în fața acestei instanțe, că în cazul dacă este a se lua în seamă argumentul că la mijloc este un obiect, produs al speculei, apoi nici pârâtul nu are dreptul să ceară restituirea prețului avansat.

Considerând că conform aceluiași uz legal bazat pe art. 1174 din codul civil austriac²⁾ și ca o consecință logică, nici una din părți nu poate exercita vr'un drept pretins născut sau ca urmare a unei convenții ce ar avea de obiect un produs știut că a fost obținut cu călcare de lege, deci în speță, nici pârâtul nu putea cere restituirea prețului avansat sau daune, din moment ce știa că vinul ce cumpăra este produsul unei specule, deci unei fapte nepermise de lege, căci dacă cel d'întâi a speculat, cel de al doilea a încurajat și a susținut specula în mod conștient.³⁾ «In pari cauza turpitudinis cessat repetitio». (In acest sens aceiași Jurisprudență No. XI 156).

Având în vedere că din însăși actul intervenit între părți (anexa A) se vede că pârâtul știa că vinul ce i se vinde este produsul unei specule, căci în act se prevede că vinul se găsește la d'feriți producători. De asemenea această știință mai rezultă și din faptul că încă dela prima apărare pârâtul a invocat că reclamantul este de profesie măcelar și îl denunță ca pe un speculant de vinuri.

Considerând că afară de aceasta, conform uzului legal, cumpărătorul este ținut să se intereseze de situațiunea vânzătorului și anume dacă are sau nu dreptul să vândă și în fine dacă este comerciant de profesie sau meserie, ori producător, așa că în mod legal este presupus că a știut situația celui cu care contractase⁴⁾.

Că așa, fiind rău prima instanță a admis contra cerere a pârâtului și ca consecință s'a adus prezenta decizie.

(ss) *Niculae Kepes, T. Marinescu, N. Buzescu.*

Oradia-Mare 29 Aprilie 1921.

1) Art. 878 c. civ. austriac. — Se poate încheia contract, asupra oricărui obiect ce se găsește în circulație. Nu poate face obiectul unui contract valabil, un lucru absolut imposibil sau nepermis (oprit) Dacă cineva cu atari promisiuni, înșală pe o altă persoană, ori prin ignoranță culpabilă, o păgubește sau profită de dauna sa, pentru aceasta rămâne responsabil.

2) Art. 1174 același cod. — Dacă cineva a dat ceva pentru îndeplinirea vreunui lucru, despre care el a știut, că aceasta e imposibil sau oprit, nu mai poate revendica. Revendicarea însă are loc, dacă cineva pentru împiedicarea unei acțiuni oprite, a dat ceva aceluia care a voit să desăvârșească acțiunea aceasta.

3) In concordanță și cu principiul pus în art. 370 C. p. ung. 53 al. Codului nostru P.

4) Aceasta ca o consecință a principiului pus în Art. 370 C. p. ungar, 53 al. Codului nostru penal.

TRIBUNALUL BRĂILA SECȚIA II

Audiența dela 30 Septembrie 1920

Președinția d-lui SPIRU HASNAȘ, Președinte

Const. Ivanciu cu H. B. Schloimovici și alții

Sentința civilă No. 185

Societate.— Constituire.— Condițiuni.— Nerespectarea lor atrage nevaliditatea. — Art. 91, 94 și 98 c. com.— Subînchiriere făcută de un asociat celuilalt.— Nulitatea ei. — Art. 30 din decretul-lege No. 1420/920.

1. O Societate comercială nu poate fi legal constituită dacă nu s'au îndeplinit formele cerute de codul de comerț, față cu terții, iar lipsa formelor de publicitate atrage nulitatea ei, aceste forme fiind de ordine publică.

2. Conform art. 30 din decretul lege No. 1420/920 subînchirierile, fie sub formă de asociație, fie în alt mod, sunt nule, această dispoziție fiind de ordine publică.

Tribunalul,

Asupra acțiunii civile de față;

Auzind părțile în concluziuni;

Având în vedere actele aflate la dosar;

Având în vedere că din desbateri și din actele aflate la dosar se constată, că reclamantul a închiriat lui Sigismund Weintraub, azi decedat, imobilul său din Brăila, Str. Regală No. 60, pentru prăvălie, în condițiunile prevăzute în contract, pe termen de 3 ani, începători dela 23 Aprilie s. v. 1920, cu preț de 10.000 lei chirie anual, vizat de administrația financiară la 9 August 1919; că, prin actul de societate, vizat de administrația financiară la 31 Ianuarie 1920, autent. la No. 250/920, Weintraub își asociază pe H. B. Schloimovici pentru exploatarea magazinului său «La Carmen Silva» situată în imobilul închiriat, fără îndeplinirea formelor de publicitate legale și, fără a fi transcris în registrul de societăți, și fără a notifica proprietarului imobilului noua situație a chirieșului Weintraub; că, între timp, prin Iulie, Weintraub moare; iar Schloimovici, face o tranșacție cu moștenitorii numitului defunct, autentificat de Trib. Brăila la No. 2288 bis 1920, împărțind între dânsii fondul comercial al societății și, rezervând pentru o nouă asociație, jumătate din mobilierul prăvăliei, ca rafturi, galanterie, casă de bani, până la 23 Aprilie 1923, când expiră contractul de închiriere a def. S. Weintraub, în schimbul sumei de 1200 lei lunar, ce Schloimovici se obligă a plăti la toți moștenitorii defunctului, având el personal conducerea întregii afaceri, fără amestecul așa zișilor noi asociați; că, reclamantul în urma morții lui Weintraub, văzând că imobilul se deține de Schloimovici, fără nici un titlu față de dânsul, a introdus acțiunea de față pentru rezilierea contractului său de închiriere; iar pârâții au cerut dovada cu martori, și chemarea reclamantului la interogator, spre a dovedi că reclamantul avea cunoștință că H. B. Schloimovici era asociatul lui Weintraub;

Având în vedere că chestiunea dedusă înaintea Tribunalului este a se ști, dacă o societate este opozabilă terților, fără îndeplinirea formelor de publicitate legală, și, dacă, se poate complecta aceste lipsuri prin dova cu martori;

Având în vedere că înscrisul nu este cerut la contractele de societate, de cât în interesul general al terților, al soților, și al societății, adică prevenirea persoanelor interesate, cari nu au luat parte la consti-

tuirea societății, despre existența ei (art. 91, 94, c. com.); că, deci, neîndeplinirea formelor de publicitate, face ca societatea să nu fie legal constituită, adică, că nu poate exista în conformitate cu legea, fiind nulă, (art. 98 c. com.), întrucât formalitățile de publicitate sunt esențiale pentru existența societății față de terții, neavând ființă față de ei, deși între asociați a existat un contract autentic și cu firmă înscrisă la Tribunal, care contract este valabil între dânșii, dar, care nu poate să aibă existență față de terții, prin neîndeplinirea formalităților de publicitate;

Că, deși în fapt, a existat o asociațiune între defunctul Weintraub și H. Schloimovici, societate perfect valabilă față de reclamant cu care a contractat numai Weintraub, și care nu avea cunoștința de societate; că, în urmă Schloimovici, face o nouă tovarășie cu moștenitorii lui Weintraub, cu aportul lor social consistând din jum. mobilierul prăvăliei, însă din contractul de închiriere se vede că și reclamantul, odată cu magazinul închiriasse și 2 galantare cu geamuri, cari pot fi aceleași prevăzute și în tranzacția de la dosar, nefiind vre-o dovadă contrară; așa că, din cuprinsul acestei tranzacțiuni, se desprinde cu siguranță ideea unei subînchirieri, de oarece asociații lui Schloimovici primise 1200 lei lunar, drept renunțare la toate drepturile lor;

Având în vedere, că lipsa formelor de publicitate a unei societăți nu se poate dovedi prin martori, întrucât formalitățile cerute de codul de comerț pentru constituirea legală a societăților comerciale sunt de ordine publică, pentru că asemenea contracte nu admit altă dovadă, de cât îndeplinirea formelor solemne prescrise de lege (art. 99 c. com.), și atunci când pentru existența unui contract se cere act scris (art. 55 c. com.) proba cu martori nu este admisă de cât în cazurile, când este permisă și de codul civil;

Având în vedere că subînchirierile sunt oprite prin art. 30 din decretul lege No. 1420/920, sub orice formă, fie asociație ca în speță, și, aceste interziceri de subînchiriere fiind de ordine publică (art. 38 din acelaș decret) nu pot fi modificate nici prin transacțiunea părților, abaterile la acest decret fiind considerate ca acaparare, în sensul art. 38 din lege, autorizând luarea de măsuri excepționale; că, în speță, H. Schloimovici pentru a masca o subînchiriere făcută, de către moștenitorii lui Weintraub, a făcut transacția aflată la dosar, pe care îi ia pe acești moștenitori ca coasociați plăindu-le 1200 lei lunar, în schimbul aportului lor social consistând din jum. mobilier ca: rafturi, galantare etc., rămase de la defunct, la un capital destul de mare arătat în transacția autentică de Trib. Brăila la No. 2288 bis 1920;

Că, deci, constatându-se, din cele arătate mai sus, cu suficiență că moștenitorii lui Weintraub, au subînchiriat lui Schloimovici imobilul reclamantului, subînchiriere oprită de decretul lege No. 1420/920, urmează că acțiunea de față este întemeiată și are a se admite, a se rezilia contractul de închiriere pe ziua de 8 Noemb. (26 Oct. 1920, Sf. D-tru) ordonând evacuarea aceluși imobil și obligând pe părți la plata sumei de 300 lei cheltueli de judecată.

Pentru aceste motive, redactate de d. Președinte Spiru Hasnaș, admite acțiunea etc., etc. Declară reziliat contractul de închiriere etc.

Președinte (s) *Spiru Hasnaș.*

NOTA. — Principiile juridice privitoare la publicitatea în materie de societate sunt bine aplicate în speță. Lipsa publicității face societatea

inexistentă față de terți, în speță față de proprietar¹). În cât, raportul juridic dintre moștenitorii lui Weintraub, chiriaș principal și Șloimovici, pretinsul asociat, rămâne un contract de sub închiriere încheiat în cursul decretului-lege din 2 Aprilie 1920.

Am avea însă ceva de observat adăogând că proba cu martori cerută de părți și respinsă de tribunal nu este inadmisibilă, fiind o chestie de fapt, dar este neconcludentă.

Intr'adevăr, nu se poate suplini publicitatea cerută de lege prin cunoștința, pe care terțile persoane — în speță reclamantul — o au despre funcțiunea unei societăți. Pentru ei societatea este inexistentă. Publicitatea este o măsură riguroasă, care preîntâmpină fraudă, apără interesele terțelor persoane. Este o măsură ad-solemnitatem, deoarece nulitatea actului pătat de vițiu nu se poate acoperi, chiar dacă în urma lui s'a îndeplinit publicitatea cerută de lege. Este o măsură absolută și de ordine publică, fiindcă nulitatea nu se poate acoperi nici prin recunoașterea expresă, sau tacită a aceluia, ce are interes și cădere a pune în discuție acest vițiu²). Proba, care duce la deslegarea chestii, este numai publicitatea în termenul cerut de lege, fiind că altfel garanția cerută de legiuitor ar deveni iluzorie.

O altă mențiune de făcut ar fi că în cuprinsul sentinței este o oare care confuzie în următoarea chestie de fapt, lucru care va avea repercusiune și în soluționarea procesului. Tribunalul urmând firul raționamentului juridic ajunge la concluzia că asociația dintre Weintraub și Șloimovici este inexistentă față de reclamant prin lipsa publicității. Prin urmare, decretul-lege din 2 Aprilie 1920 deschidea 2 căi reclamantului în proces: Avea acțiune contra chiriașului principal Weintraub, reprezentat prin moștenitorii săi, citând în instanță și pe Șloimovici pentru a-i fi hotărârea opozabilă, avea de asemenea acțiune directă și contra sub chiriașului Șloimovici. Din conținutul hotărârii nu reese această distincție. Chestia prezintă importanță, de oarece de lămurirea ei depindea soluția procesului. În ipoteză când Șloimovici ar fi fost chemat în judecată în calitate de subchiriaș, rezilierea contractului nu mai avea loc a fi pusă în discuție, pentru că între reclamant și părți nu era nici o legătură juridică. În această ipoteză chestia de rezolvit ar fi fost evacuarea imobilului din lipsă de titlu: Asociația dintre Weintraub și Șloimovici din Ianuarie 1919 ne având publicitatea legală, era inexistentă față de reclamant; asociația dintre

1) Un studiu amănunțit al chestii l'am făcut în nota noastră publicată în *Curierul Judiciar* No. 36 din 16 Oct. 1921.

2) Cas. III, decizia No. 729 din 19 Sept. 1921, *Jurisprudența Română* No. 20-21, 1-15 Noembrie 1921.

moștenitorii lui Weintraub și Șloimovici din Iulie 1920 ascunzând o sub închiriere era o contra-venție la decretul-lege din 2 Aprilie 1920 și un act în fraudă drepturilor reclamantului, deci un act nul de drept. Tribunalul n'avea să constate decât lipsa titlului și deținerea imobilului fără cauză.

În cealaltă ipoteză când moștenitorii Weintraub ar fi fost chemați în judecată, rezilierea contractului ar fi avut loc, dar atunci soluționarea chestiei implica o mai dezvoltată motivare în drept. Rezilierea cere o culpă a părâtului, în speță, călcarea contractului. Care era culpa în acest proces? Decretul-lege din 2 Aprilie 1920 trebuie socotit ca o complectare a legii excepționale și a contractelor de închiriere prelungite precum și a celor în curs de executare, deci el

face parte integrantă din legea excepțională și din contractele de închiriere. Acest decret-lege oprește subînchirierea imobilelor sub orice formă. Moștenitorii Weintraub sub închiriind lui Șloimovici sub imperiul actualului decret-lege, au contravenit acestui decret-lege. Desființându-se contractul dintre reclamant și chiriașul principal transacția dintre moștenitorii Weintraub și Șloimovici cade dela sine, că fiind oprită de art. 30 și 38 din decretul-lege, care are caracterul de ordine publică și care conține implicit sancțiunea nulității.

Cu rezerva acestor mențiuni sentința tribunalului Brăila este o lucrare meritorie.

P. VASILESCU

Doctor în drept din Paris, avocat

REZUMATELE JURISPRUDENTEI CURȚILOR DE APEL ȘI ÎN ALTEI CURȚI DE CASAȚIE

CURTEA DE APEL BUCUREȘTI

SECȚIA I

Oponent: Isidor Schonfeld prin d. avocat I. Panaitescu.

Intimat: St. Haiducu prin d. av. Anghel Atanasiu.

Legea măsurilor excepționale. — Lucrător mobilizat. — Obligația patronului de a-i plăti jumătate din salariu. — Dacă această obligațiune poate fi considerată ca un impozit și deci neconstituțională? — Art. 108 din Constituție și art. 18 din legea măsurilor excepționale.

Art. 18 din legea excepțională, care impune patronilor cu un număr mai mare de 5 lucrători, obligația de a plăti pentru lucrătorii însurați, pe tot timpul războiului 1/2 din salariul lor, această dispoziție nu poate fi considerată că calcă dispozițiunile art. 108 din Constituție, de oarece caracteristica unui impozit este generalitatea și permanența lui.

Prin urmare, obligațiunea impusă comercianților și industriașilor de art. 18 din legea măsurilor excepționale din 1916, nu poate fi considerată ca o măsură creatoare de adevărate impozite, și ca atare neconstituțională. (Curtea de Apel București secția I-a, decizia civilă No. 23 din 17 Martie 1921, prin care s'a respins incidentul ridicat și s'a admis opoziția contra deciziei civile No. 150/920 a acestei Curți).

NOTĂ. — Jurisprudența este constantă. În același sens: Cas. III, 226 din 26 Iunie 1919, în *Curierul Judiciar* No. 2—3/920, p. 23; Cas. III, 277 din 15 Septembrie 1919, *Curierul Judiciar* No. 12—13 din 1920, p. 112, a decis că urmărirea făcută de fisc pentru plata salariului celui mobilizat, nu constituie încasarea unui impozit, ci un mijloc legal mai comod pe care Statul l'a pus la îndemâna familiei mobilizatului pentru încasarea drepturilor sale.

Cas. III, 213 din 9 Ianuarie 1920 (*Curierul Judiciar* No. 59—60/920, p. 483) a decis că chiar lucră-

torii plătiți cu bucata au dreptul la plata salariului, când au lucrat la patron cei doi ani anterior mobilizării. (N. R.)

SECȚIA II

Reclamantă: Sofia Mocanu prin d. av. Vlădescu-Olt.

Intimat: Dr. I. Davidsohn prin d. av. Morghenstein.

Apel. — Cerere de suspendarea executării provizorii. — Dacă trebuie introdusă deodată cu apelul asupra fondului? — Art. 338 și 735 pr. civilă.

Conform dispozițiilor art. 338 pr. civ. părțile vor putea obține înainte de judecarea apelului, prin osebită cerere deodată cu apelul, suspendarea în total sau în parte, după împrejurări, a executării provizorii. Însă citatul text nu prevede sub pedeapsă de nulitate introducerea cererei de suspendarea executării provizorii odată cu introducerea apelului, căci decăderile ca și nulitățile de procedură trebuie prevăzute formal, și neputându-se crea nulități și decăderi fără un text, art. 735 pr. civ. fiind categoric în această privință.

Ceeace oprește art. 338 pr. civ. este ca instanța de apel să nu se pronunțe asupra suspendării unei cereri de executare, fără să existe făcut un apel asupra fondului, însă dacă o parte n'a introdus exact în aceeași zi cu petiția de apel și cererea de suspendare, ea nu poate să fie decăzută din dreptul său de a mai cere suspendarea executării. (Curtea de apel București, secția II-a, decizia civilă No. 175 din 21 Iulie 1921, prin care s'a admis cererea de suspendarea executării).

NOTĂ. — Doctrina și jurisprudența este aproape constantă în acest sens. (Vezi Curtea de Apel București, secția II, decizia 105 din 7 Mai 1920, în *Curierul Judiciar* 67—68/920, p. 546. În sensul contrar Curtea de Apel București s. II, decizia 121 din 12 August 1919, adnotată de d-l profesor Demetru Negulescu în *Curierul Judiciar* No. 2—3/920, pag. 24.

SECȚIA III

Apelant contestator: George I. Georgescu prin d. av. G. M. Dumitrescu.

Intimat: Ion Stat Petrache prin d. av. V. Atanasovici.

Legea Burselor. — Hotărâre. — Executare. — Dacă președintele Bursei poate ordona portăreilor executarea unei deciziuni dată de Camera arbitrală fără încuviințarea Președintelui Trib. respectiv? — Soluție afirmativă. — Art. 56 și 57 din legea burselor de comerț.

Art. 56 din legea burselor prevede formal că execuțiunea hotărârilor camerei arbitrale se face prin portărei după ordinul Președintelui bursei, iar art. 57 din aceeași lege adaugă: «împlinirea sumelor datorite se face prin agenții de urmărire ordinari funcționând pe lângă Trib. local, numai pe baza intervenirii președintelui și fără a fi nevoie de alt titlu executor».

Prin urmare, în speță, nefiind vorba de executarea unei hotărâri judecătorești propriu zis, ci de o hotărâre pronunțată de o instanță specială al cărui mod de a judeca, hotărâ și de a executa este determinat anume de legea asupra burselor de comerț, dispozițiunile din regulamentul portăreilor cu privire la autorizarea specială a Președintelui Tribunalului pentru a se procede de portărei la executarea deciziunii nu-și mai poate avea aplicațiunea. (Curtea de Apel București, secția III, jurnalul No. 4744 din 5 Noembrie 1921, prin care s'a respins incidentul ridicat contra sent. com. 16/921 a Trib. Ialomița secția 1-a).

SECȚIA IV

Apelant: Eugenia C. Poroianu și C. Poroianu prin d. av. Polikrat.

Intimat: Eothie Flor., în persoană.

Contract de locație. — Chirie. — Plata prin depunerea recipisei de consemnare în scrisoare recomandată. — Dacă poate fi considerată ca efectiv făcută.

Plata chiriei efectuată de chiriaș prin scrisoare recomandată, care conținea recipisa de consemnare a sumei datorite, la domiciliul proprietarului, chiar efectuată în termen, nu poate fi considerată ca efectiv făcută, și deci pe baza pactului comisoriu expres se poate cere rezilierea contractului de locațiune.

Prin urmare, în speță, deși se dovedește că plicul trimes recomandat de intimat la Severin conținea într'adevăr recipisa de consemnare a sumei ce reprezintă chiria exigibilă, însă din ștampilele poștii de Severin, care nu sunt citețe, spre a se ști cu certitudine data, plata nu poate fi considerată ca efectiv făcută la domiciliul apelantului. (Curtea de Apel București, secția IV-a, decizia civilă No. 153 din 29 Iulie 1921, prin care s'a admis apelul contra sent. No. 653/920 a Trib. Ilfov, secția I, c. civ.).

JURISPRUDENTĂ STRĂINĂ

Sindicate profesionale. — Scop și obiect. — Limite. — Drepturile celor sindicalizați. — Limitare. — Acte ilicite. — Ordin de grevă. — Distribuție. — Scop politic. — Legea din 21 Martie 1884. — Art. 3 și 9. — Act ilicit. — Responsabilitate. Art. 1382 (998 c. civ. rom.).

Legea din 21 Martie 1884, având de scop de a recunoaște în mod formal toate asociațiunile profesionale, urmează că facultatea pentru lucrător sau funcționar

de a se sindicaliza e un drept în mod esențial demn de respect și folosirea lui nu poate să fie o cauză de concediere. Însă activitatea unui sindicat se găsește limitată, cu excluderea tuturor celorlalte, la singurele obiecte arătate prin lege, adică la studiul și apărarea intereselor industriale, comerciale sau agricole, după natura profesiunilor, în vederea cărora sindicatele s'au constituit. Orice act care tinde la un alt scop va avea un caracter ilicit, chiar când cauza ar fi prevăzută prin statute.

Prin urmare, distribuțiunea de către secretarul unui sindicat a unui ordin de grevă într'un scop politic, constituie un act ilicit, prevăzut și sancționat de art. 3 și 9 din legea dela 1884.

În principiu, directorii și administratorii unui sindicat nu răspund personal de actele săvârșite de ei în această calitate decât în limitele legale ale statutelor, însă nu tot așa este cazul când faptul este ilicit. În acest caz ei răspund personal în virtutea art. 1382 (998 c. civ. rom.) (Tribunalul din Havre, audiența dela 4 Dec. 1920. La Loi No. 202 din 26 Oct. 1921).

NOTA. — Dreptul la grevă a fost permis întotdeauna asociațiunilor și sindicatelor profesionale, atunci când se întrebuița ca un mijloc pentru apărarea intereselor lor profesionale; însă, când acest mijloc era întrebuițat în scopul de a produce anarhia în agregatul social sau de a micșora producțiunea sau de a tulbura mersul normal al colectivității, el era reprimat și neîngăduit. Printre scopurile neîngăduite, sunt considerate și grevele născute din simpatie sau cu caracter politic. (Vezi asupra acestui punct Decusară, Dreptul la grevă, p. 23).

Prin urmare, Tribunalul din Havre, cu drept cuvânt, a considerat actul distribuțiunii de către secretarul unui sindicat a unui ordin de grevă pornit dintr'un scop politic, ca un delict sancționat și pedepsit de art. 3 și 9 din legea dela 1884, căci el depășea prevederile legale ale statutelor.

Legea Trancu-Iași sancționează același fapt în art. 13. Curtea de casație fr. (secția criminală), 23 Septembrie 1920 (în Curierul Judiciar No. 22/921 p. 319), a mers chiar mai departe, considerând ca un delict de părăsire de post faptul unui mecanic care a refuzat să pornească din gară trenul, fiind înștiințat că s'a declarat greva generală. Faptul era reprimabil pe temeiul că mecanicul refuzând să pornească trenul de marfă, aducea o perturbare socială, care nu putea să fie luată drept un mijloc de apărare a intereselor sociale. (N. R.)

BIBLIOGRAFIE

ȘTIINȚA MEDICALĂ, umanitatea și serviciul nostru sanitar, Contribuțiuni la studiul asupra cap. XVI (art. 49, 50, 59 și 65) cuprinzând măsuri de luat împotriva lățirii boalelor molipsitoare din actuala lege sanitară, de dr. Radu Chernbah. Huși 1921. Autorul face o analiză critică a citatelor art. din lege sanitară, care deși prevede izolarea pentru bolnavii contagioși, însă nu s'a luat măsuri de a se crea pavilioanele necesare. În cât din acest punct de vedere litera legii rămâne inaplicabilă.

Rugăm stăruitor pe d-nii abonați din provincie a nu mai aștepta alte invitațiuni, sau sosirea încasatorilor, și a bine voi să trimită achitarea abonamentului prin mandat poștal, direct la administrația ziarului „Curierul Judiciar“, București, Rahovei 5, notând pe cotorul mandatului „pentru abonamentul datorat partida No.“